

KNHB

Bestuursverslag

2018

Inhoud

Inleiding	3
Missie, visie en strategie	4
Onze organisatie	5
Een leven lang hockey(en)	8
Positieve maatschappelijke impact	11
Bij de wereldtop in een wereldsport	13
Toekomstbestendige financiën	16
KNHB als netwerk- en serviceorganisatie	17
Behoud van cultuur en hockey DNA	20
Financiën	21
Risicomanagement	23
Jaarrekening 2018	28

Inleiding

De KNHB is er voor haar leden. Daarom vinden we het belangrijk dat we een netwerk- en servicegerichte organisatie zijn. Wat kunnen wij als bond betekenen, om samen met de verenigingen te zorgen dat iedereen op een leuke en prettige manier kan genieten van de hockeysport? Om die netwerk- en servicegerichte rol zo goed mogelijk te vervullen was een andere organisatiestructuur nodig. 2018 is het eerste kalenderjaar waarin de KNHB in haar nieuwe organisatiestructuur werkt.

Deze nieuwe structuur leidt in 2018 tot aanpassingen in de dienstverlening van de KNHB. Een van deze aanpassingen springt er wat ons betreft uit. Zo is de KNHB gaan werken met accountmanagers. Deze accountmanagers zijn een vast aanspreekpunt en klankbord voor de verenigingsbestuurders. Zij zijn de link tussen de verenigingen en de KNHB. In 2018 brengen de vijf accountmanagers al een bezoek aan 240 verenigingen. De input uit deze gesprekken - plus de overige contacten met verenigingen - is enorm waardevol voor de KNHB. Het helpt ons om producten en diensten steeds beter af te stemmen op de wensen en behoeften van de verenigingen en hockeyers.

Daarvoor kijken we ook naar trends en ontwikkelingen binnen de hockeysport. Zo zien we in 2018 (peildatum 31 oktober) dat het ledental 1,5% lager ligt ten opzichte van 2017. Deze daling is vooral te wijten aan iets lagere instroomcijfers bij de Jongste Jeugd. Tegelijkertijd zien we een groot aantal verenigingen met wachtlijsten en veel interesse voor flexibel hockeyaanbod voor specifieke doelgroepen. Voor ons het bewijs dat we het aanbod onder de loep moeten nemen, en waar nodig aanpassen. In 2018, maar ook in de komende jaren, is de inzet van de KNHB er onder andere op gericht om hockeyers met een passend aanbod langer verbonden en betrokken te houden bij de sport, met de hockeyvereniging als ontmoetingspunt.

In 2018 besteedt de KNHB veel aandacht aan het ophalen van inzichten wat betreft de volgende drie focusgroepen: hockeyers 16-25 jaar, hockeyers 35-45 jaar en de doelgroep fans. Met een passend aanbod voor deze doelgroepen is de KNHB van mening de komende jaren de grootst mogelijke groei voor de hockeysport te kunnen behalen, samen met de verenigingen.

Op sportief vlak is 2018 een succesvol jaar voor de KNHB. Het Nederlands Elftal Dames wordt wereldkampioen en wint de allerlaatste Champions Trophy. Het Nederlands Elftal Heren verovert een zilveren medaille op het wereldkampioenschap en een bronzen medaille op de Champions Trophy.

Laatstgenoemde medaille winnen de heren op het terrein van BH&BC Breda. Daar organiseert de KNHB in juni 2018 de Rabobank Hockey Champions Trophy samen met vijf Bredase hockeyverenigingen, de gemeente Breda, de provincie Noord-Brabant en atletiekvereniging Sprint. Het evenement is zowel organisatorisch als sportief een succes te noemen.

Kortom, we kunnen terugkijken op een mooi 2018. Dat doen we in dit jaarverslag aan de hand van de thema's en pijlers die wij in 2014 hebben beschreven in onze strategie 2020.

Deze tekst is vanuit praktisch oogpunt geschreven in de mannelijke vorm. Overal waar de term 'hockeyer' staat vermeld, doelen we eveneens op hockeyster. Dit geldt tevens voor andere gebruikte mannelijke vormen.

Missie, visie en strategie

De KNHB zorgt voor hockeyplezier en -ontmoeting in Nederland. Plezier speelt een belangrijke rol bij alles wat we doen. Hoe meer plezier mensen beleven aan de hockeysport, hoe meer mensen we kunnen binden aan en behouden voor onze sport. Dat geldt voor spelers, trainers, coaches en scheidsrechters, maar ook voor vrijwillige bestuurders, commissieleden, ouders, sponsors en fans. Hockeyplezier bereiken we door het creëren van een prettige omgeving om elkaar te ontmoeten. Hier kunnen we samen plezier maken, sporten, prestaties leveren, elkaar beter maken en uitdagingen aangaan. In het veld en daarbuiten.

Om hockeyplezier mogelijk te maken heeft de KNHB in vijf kernwaarden samengevat waar de organisatie voor staat en waar wij in geloven. We willen betrouwbaar, deskundig en vernieuwend zijn, resultaatgericht werken en ons werk met passie doen. Zo kunnen we doorgroeien richting 300.000 hockeyers en 1 miljoen hockeyfans. Dat is de ambitie die de KNHB heeft verwoord in de strategie 2020.

Deze strategie concentreert zich rondom vier thema's:

- Een leven lang hockey(en)
- Positieve maatschappelijke impact
- Bij de wereldtop in een wereldsport
- Toekomstbestendige financiën

Deze thema's zijn onderling verbonden, maar worden ook ondersteund door de twee pijlers van de strategie 2020:

- KNHB als netwerk- en serviceorganisatie
- Behoud van cultuur en hockey DNA

Onze organisatie

Cijfers en ontwikkelingen

Ledenaantal

Op de peildatum (31 oktober 2018) telt de KNHB 250.255 actieve hockeyers. In 2014, het jaar waarin de strategie 2020 is gepresenteerd, telde de KNHB nog 241.202 leden.

Aantal verenigingen

In 2018 worden twee kandidaat-leden volwaardig lid van de KNHB, te weten HC Rijnvliet en LSH Thor. Daarnaast verwelkomt de KNHB een nieuw kandidaat-lid: HC Diemen. Er zijn in totaal 322 hockeyverenigingen in 242 gemeenten. Er is een geografische spreiding van Walcheren tot Delfzijl en van Den Helder tot Cadier en Keer. De grootste vereniging is Kampong; de kleinste vereniging is WFHC Enkhuizen. Bij de Nederlandse hockeyverenigingen liggen in 2018 in totaal ruim 900 kunstgrasvelden, waar dat er in 2014 nog 800 waren.

Top en breedte

Sportief gezien behoort het Nederlandse hockey tot de wereldtop. Naast de competitie kent onze sport een steeds breder aanbod om diverse doelgroepen in verschillende leeftijdscategorieën te bedienen. Dit tekent zowel de ontwikkeling als de verscheidenheid van onze sport. Al deze feiten zijn mooi, maar alleen mogelijk dankzij de inzet van iedereen die hockey een warm hart toedraagt. Denk hierbij aan alle vrijwilligers en kader in het land, maar ook de KNHB-organisatie en alle Nederlandse vertegenwoordigers in internationale commissies.

Samenstelling MT en bestuur

Hierbij een overzicht van het managementteam (MT) en het bestuur van de KNHB in 2018.

Managementteam per 1 januari 2018

Erik Gerritsen (algemeen directeur), Arno den Hartog (manager Verenigingsdienstverlening), Rolf Martens (manager Doelgroepen), Leon Rutten (manager Competitiezaken), Clarinda Sinnige (manager Communicatie), Haro Valkenburg (manager Commercie), Joost Vettorato (manager Evenementen), Karin van Willigen-van Norden (manager Financiën en Bedrijfsvoering).

Per 1 februari 2018 start Karien Meuleman in de functie van manager Expertisecentrum.

Per 1 mei 2018 gaat Jeroen Bijl aan de slag als technisch directeur. Beiden worden vanuit hun functies toegevoegd aan het MT.

Binnen het MT bestaat het dagelijks bestuur sinds 1 mei 2018 uit Jeroen Bijl, Erik Gerritsen, Arno den Hartog en Karin van Willigen-van Norden.

Bestuur per 1 januari 2018

Madeleine Bakker-Smit (vicevoorzitter en bestuurslid Competitiezaken en Hoofdklasseaangelegenheden), Victor Brouwer (bestuurslid Verenigingsdienstverlening), Erik Cornelissen (voorzitter), Peter Elders (bestuurslid Arbitrage), Reinoud Imhof (secretaris), Dymfke Kuijpers (bestuurslid Marketing, Communicatie en Commercie), Mijntje Nierman-Donners (bestuurslid Tophockey Dames), Mark Pel (penningmeester), Stephan Veen (bestuurslid Tophockey Heren).

Gedurende het verslagjaar vinden twee veranderingen plaats binnen het bestuur. Op 23 juni 2018 volgt Catrien Zijlstra Reinoud Imhof op als secretaris. Op 28 november 2018 treedt Dymfke Kuijpers af als bestuurslid.

Internationale vertegenwoordiging

De KNHB vindt het belangrijk dat het Nederlandse hockey ook internationaal in commissies wordt vertegenwoordigd.

FIH-bestuur

Erik Cornelissen, Marijke Fleuren-van Walsem (als EHF-voorzitter), Rogier Hofman (als vertegenwoordiger van de FIH Atletencommissie).

FIH-commissies

Marjolein Bolhuis-Eijsvogel, Erik Cornelissen, Peter Elders, Marijke Fleuren-van Walsem, Henk van der Hoeven, Rogier Hofman, Reinoud Imhof, Paul Litjens, Peter Wefers Bettink.

EHF-bestuur

Marijke Fleuren-van Walsem (voorzitter), Peter Elders.

EHF-commissies

Madeleine Bakker-Smit, Yolande Brada, Rob ten Cate, Herman Kruis, Chantal Mies, Norbert Nederlof, Karin Pannekoek-ter Pelle, Leon Rutten, Ton van der Schoot, Rogier Warris.

Ondernemingsraad

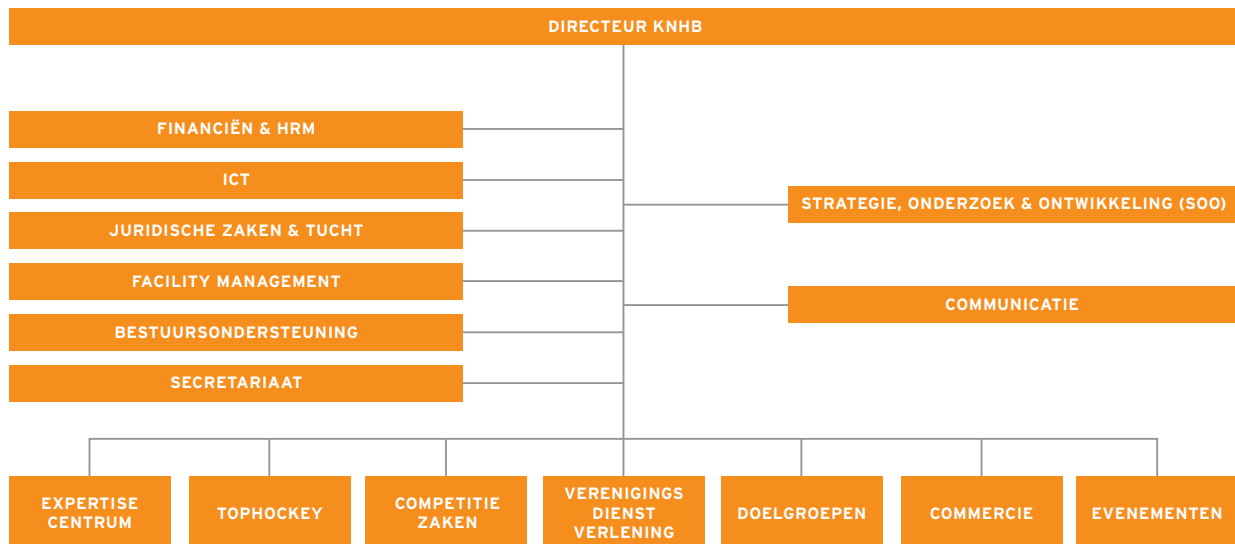
Per 1 januari 2018 bestaat de ondernemingsraad uit Florian Mulder (voorzitter), Chantal Mies (vicevoorzitter), Frank van Barneveld (secretaris), Patricia Louter, Dennis de Lugt, Romy Anderson en Paul de Ruijter.

Binnen het verslagjaar vinden twee veranderingen plaats binnen de ondernemingsraad (OR). Paul de Ruijter wordt per 16 januari 2018 opgevolgd door Bo van Vliet in verband met het uit dienst treden van Paul. Patricia Louter wordt per 5 oktober 2018 opgevolgd door Michelle Schiphorst in verband met het uit dienst treden van Patricia.

De ondernemingsraad van de KNHB voert namens het personeel overleg met de werkgever (dagelijks bestuur) over het ondernemingsbeleid en de personeelsbelangen. Hierbij heeft de OR oog voor de belangen van zowel het personeel als de organisatie. De OR streeft naar gelijke rechten en kansen voor alle medewerkers, een stimulerende werkomgeving en een transparante en open werksfeer. In 2018 komt de OR 12 keer formeel bij elkaar. Daarnaast is er 11 keer formeel overleg met het dagelijks bestuur. De OR en het dagelijks bestuur hebben een transparante relatie, met korte lijnen. Wanneer nodig weten beide partijen elkaar snel te vinden en constructief samen te werken. Beide partijen streven naar een structurele samenwerking. In 2018 starten zij gezamenlijk met een aantal aandachtspunten. Eén daarvan is de nieuwe organisatie, met een nieuwe beoordelingssystematiek van de medewerkers. De OR kijkt welke vervolgstappen moeten worden gezet voor een succesvolle transitie.

Bureauorganisatie KNHB

De bureauorganisatie van de KNHB bestaat uit afdelingen, die gezamenlijk het jaarplan 2018 hebben gerealiseerd. Het organigram ziet er als volgt uit:

Hieronder de samenstelling van de bureauorganisatie per 31 december 2018.

PERSONEN	65	FTE	58,2
Mannen	22	Vast dienstverband	41,6
Vrouwen	43	Tijdelijk dienstverband	16,6

Het bestuur en de Algemene Vergadering accorderen in 2018 de begroting voor 2019, met een formatie van 62,5 fte.

De KNHB werkt niet met uitzendkrachten.

HR-beleid

Sinds eind 2017 werken de KNHB-medewerkers in de nieuwe organisatiestructuur. Voor alle functies binnen deze vernieuwde organisatie zijn in 2017 functieprofielen opgesteld. Eind 2018 voert het management een nieuwe beoordelingssystematiek door voor alle medewerkers, met instemming van de ondernemingsraad. Deze systematiek is gebaseerd op de te realiseren resultaten en benodigde competenties, zoals opgenomen in de functieprofielen. Bij enkele functies blijkt echter dat een aanpassing van het profiel noodzakelijk is. Deze aanpassingen worden in het eerste halfjaar van 2019 doorgevoerd.

Het beloningssysteem van de KNHB is gebaseerd op de CAO Sport.

Een leven lang hockey(en)

Dit thema concentreert zich op het gericht werven en behouden van hockeyers en betrokkenen. Vanaf de Jongste Jeugd tot de veteranen LX - en alle leeftijdscategorieën die daartussen zitten. Bij werving en behoud gaat het niet alleen over actieve spelers, maar ook over scheidsrechters, kader en vrijwilligers. We kijken hierbij naar de rol die de KNHB, verenigingen en accommodaties kunnen spelen. Binnen dit thema draait het eveneens om het ontwikkelen van passend (hockey)aanbod, dat aansluit op de wensen en behoeften van verenigingen en hockeyers. De centrale vraag is steeds: hoe kunnen we er met elkaar voor zorgen dat mensen graag op de hockeyvereniging (blijven) komen?

Visie op de ontwikkeling van hockeyers

In januari 2018 presenteert de KNHB de visie op de ontwikkeling van hockeyers tijdens het Nationaal Hockeycongres. Deze visie heeft de KNHB ontwikkeld samen met experts uit het tophockey, wetenschappers en technische stafleden van verenigingen. De visie bestaat uit zes aandachtspunten:

1. Beter hockey begint bij jezelf
2. Herken en stimuleer unieke kwaliteiten
3. Voor iedere leeftijd een passende belasting
4. Bijdrage leveren aan het team
5. Ondersteun continu leren
6. Sport en privé in balans

Uitdragen visie

Met behulp van webinars en bijeenkomsten in het land draagt de KNHB de visie uit richting verenigingen en hockeyers. Om het communicatieproces te ondersteunen ontwikkelt de KNHB de campagne '6x vooruit in hockey'. Deze campagne start per januari 2019.

Ook de interne organisatie wordt geïnformeerd over de visie op de ontwikkeling van hockeyers. De KNHB stimuleert haar medewerkers om de visie - waar nodig en relevant - door te vertalen naar de eigen werkzaamheden.

De nieuwe visie op de ontwikkeling van hockeyers blijft ook niet onopgemerkt in de pers. Met name het KNHB-standpunt omtrent selectiebeleid genereert veel media-aandacht. Volgens de KNHB brengen selectietrainingen stress met zich mee en is het nagenoeg onmogelijk om tot de leeftijd van twaalf jaar talent te herkennen. Bij veel kinderen drijft het talent pas op veel latere leeftijd naar boven. Tot de leeftijd van twaalf jaar vinden we het belangrijk dat kinderen vooral plezier hebben in sporten, verschillende sporten beoefenen, motorische vaardigheden opdoen en in hun eigen sociale omgeving dicht bij de vereniging met vriendjes en vriendinnetjes spelen.

Basisopleiding Training geven en Coachen

Halverwege het jaar biedt de KNHB een kosteloze basisopleiding aan voor trainers en coaches. Hiervoor schrijven 250 verenigingen zich in. De deelnemers, die door dertig experts worden begeleid, volgen drie workshops: Visie, Training geven en Coachen.

Competities en (flexibel) aanbod

Aanpassingen jeugdcompetitie

De visie op de ontwikkeling van hockeyers leidt tot aanpassingen in de competitie. Zo worden de C- en D-competitie heringericht. Bij de start van de herfstcompetitie 2018 zijn de wijzigingen doorgevoerd in alle competities van deze leeftijdscategorieën.

In de tweede helft van 2018 worden ook de A- en B-competities onder de loep genomen, evenals de competitie voor Jongste Jeugd. Deze evaluaties worden gebruikt om de competities te verbeteren en in lijn te brengen met de visie op de ontwikkeling van hockeyers.

Aanpassingen seniorencompetitie en bekertoernooi

Met ingang van seizoen 2018-2019 is er een nieuwe opzet van de bondscompetities voor standaardteams. Tussen de Hoofdklasse en Overgangsklasse wordt de Promotieklasse ingevoegd. Daarnaast versmalt de Derde Klasse van zes naar vier poules. Op basis van evaluaties wordt ook een van beide bekertoernooien (Silver Cup) aangepast. Zo spelen teams uit de Derde en Vierde Klasse geen pouleduels meer, maar uitsluitend knock-outduels. Het toernooi is in de nieuwe vorm aantrekkelijker voor zowel deelnemende teams als publiek.

Behoefteteilingen

Voor een leven lang hockey(en) is het van belang dat het hockeyaanbod aansluit op de vraag van zowel bestaande als potentiële hockeyers. Daarom houdt de KNHB in 2018 meerdere behoefteteilingen. Niet alleen onder fans en actieve hockeyers, maar ook onder bestuurs- en commissieleden van verenigingen. De focus ligt hierbij voornamelijk op het continueren, ondersteunen en ontwikkelen van nieuw hockeyaanbod dat is afgestemd op verschillende doelgroepen.

Flexibele competities

In 2018 breidt het aanbod van flexibele competities, zoals de avondcompetitie, uit naar andere delen van het land. Er is extra aandacht voor de competitie voor trimhockeyteams in Midden en Zuid Nederland en een Hockey7-competitie in Midden Nederland. Dit leidt tot de groei van genoemde competities, die in 2019 worden uitgebreid naar andere delen van het land.

Bedrijfshockey

Het reguliere bedrijfshockeyaanbod (11 tegen 11) kent nog steeds een afname van het aantal deelnemers. In 2018 spelen in totaal 206 teams bedrijfshockey, verdeeld over vijftien regio's. Daarnaast start de KNHB, in nauwe samenwerking met sponsor EY VODW, een zomercompetitie voor bedrijfsteams waarbij 6 tegen 6 wordt gespeeld. Aan deze succesvolle VODW Zomercompetitie, een vervolg op de VODW Business Cup, nemen een kleine 100 bedrijfsteams deel.

Nieuw hockeyaanbod 50+

De KNHB denkt sportbreed mee over het in beweging brengen en houden van 50-plussers. Zo maakt de KNHB deel uit van de werkgroep 50+ van de Academie voor Sportkader. Dit is een samenwerking van NOC*NSF en sportbonden. In 2018 legt de KNHB ook het eerste contact met het Nationaal Ouderenfonds en vereniging De Zestigplussers over een nieuw te ontwikkelen sportaanbod: Walking Hockey.

Parahockey

De KNHB vervult binnen Europa een voortrekkersrol op het gebied van Parahockey (G-, LG-, E- en H-hockey). Voor iedere discipline vindt er een competitie plaats. Ook vindt tijdens de Rabobank Hockey Champions Trophy in Breda een succesvol Parahockey side-event plaats op Push.

Studentenhockey

In mei 2018 vindt de eerste Deloitte Students Hockey Trophy plaats. Aan dit kleinschalige toernooi nemen acht teams deel. In 2019 volgt een uitbreiding van deze Trophy, een gezamenlijk initiatief van de KNHB en partner Deloitte. De Deloitte Students Hockey Trophy sluit goed aan op de doelstelling om nieuw aanbod te creëren, om zo specifieke doelgroepen te behouden.

Binden en boeien van jongens

Ook het werven en behouden van jongens is een speerpunt binnen het thema 'Een leven lang hockey(en)'. In samenwerking met KNHB-docent Boukje Smeets komt het programma 'Boeien & Binden van jongens' tot stand. Het programma bestaat uit twee avonden, waarbij theorie en praktijk elkaar afwisselen. Ook is er in 2018 een eerste webinar over dit onderwerp, waaraan veel geïnteresseerden deelnemen.

Daarnaast sluit Urban Hockey aan bij de wens om actieve jeugdige hockeyers - met name jongens - te boeien en te binden. Dit gebeurt op een coole manier, met aansprekende 'tricks en challenges'.

Arbitrage

De KNHB heeft een beleidsplan 2018-2020 opgesteld voor de doelgroep scheidsrechters. De start van dit beleidsplan vindt direct in 2018 plaats. Eind 2018 rondt de KNHB het eerste grote project af. Het resultaat is dat meer scheidsrechters tussen districten onderling worden uitgewisseld, waar in het verleden de bondsarbitrage altijd per district werd georganiseerd (met uitzondering van de hoogste, landelijke groepen). Daarnaast fluiten districtsscheidsrechters sinds 2018 ook af en toe wedstrijden in de landelijke groep. Dit leidt tot meer kwaliteit, zowel in de districten als in de landelijke groep. Veel andere acties uit het beleidsplan worden in 2019 opgestart.

Juridisch en Tucht

Op het gebied van juridische zaken is er in 2018 veel aandacht voor de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De KNHB bereidt zowel de eigen organisatie als verenigingen voor op de invoering van de AVG per 25 mei 2018 (zie ook het hoofdstuk 'KNHB als netwerk- en serviceorganisatie').

Daarnaast is er - zoals altijd - veel aandacht voor het stimuleren van sportiever gedrag op en rond de velden. Met wisselend succes. De stijging van het aantal meldingen wangedrag is na een aantal jaar tot stilstand gebracht en in vergelijking met 2017 stabiel gebleven. In 2018 is geen verdere daling van het aantal rode en gele kaarten te zien. Tegelijkertijd zien we een cultuur ontstaan waarin verenigingen en individuen het minder snel eens worden over te nemen maatregelen, zowel door verenigingen als door de KNHB.

Positieve maatschappelijke impact

Hockeyverenigingen staan midden in de samenleving. Daarmee zijn de thema's die spelen in de samenleving ook relevant voor de ontwikkeling van onze sport, onze verenigingen en de KNHB. De onderwerpen die binnen dit thema aan de orde komen zijn Sportiviteit & Respect, diversiteit, gezondheid en duurzaamheid.

Sportiviteit & Respect

Ook in 2018 krijgt Sportiviteit & Respect (S&R) de aandacht die dit onderwerp verdient. Onder meer met de Week van het Sportplezier en een veertigtal inhoudelijke bijeenkomsten voor scheidsrechters. Ook vindt in 2018 de lancering plaats van de campagne 'Blauwe Kaart', gericht op het tegengaan van verruwing op en rond de velden. Daarnaast nemen 64 verenigingen S&R-workshops af voor op hun vereniging. Tevens spelen jeugdteams, op initiatief van vijf Bredase hockeyverenigingen, een weekend met polsbandjes in de regenboogkleuren, in het kader van inclusiviteit en acceptatie. Aanvoerders van alle standaardteams van de verenigingen spelen rond Coming Out Day (11 oktober 2018) met een aanvoerdersband in de regenboogkleuren. Deze initiatieven sluiten mooi aan bij de campagne Hockey voor Iedereen die de KNHB eerder lanceerde en in 2018 doorzet.

Gekoppeld aan het EHL-toernooi in Rotterdam en de Rabobank Hockey Champions Trophy in Breda vinden twee S&R-congressen plaats. Hieraan nemen in totaal 260 vertegenwoordigers deel van ruim 100 verenigingen.

Er is ook aandacht voor ouders van spelers van de nationale jeugdteams. Zij zijn in 2018 welkom op bijeenkomsten rond het onderwerp 'Sportouder: een vak apart'. Met al deze activiteiten raken we alle doelgroepen binnen de hockeysport.

Diversiteit

De KNHB wil dat de hockeysport toegankelijk is voor alle groepen in de samenleving. Daarom investeert de KNHB in 2018 in verschillende wijkgerichte initiatieven. Een mooi voorbeeld is Urban Hockey. Deze hockeyvorm richt zich op kinderen die normaal verder van de hockeysport af staan; veelal kinderen met een lage sociaal-economische status. Bij Urban Hockey kunnen zij op een laagdrempelige manier kennismaken met een uitdagende, coole vorm van hockey. Daarnaast wordt Urban Hockey ingezet om de hockeysport op een stoerdere manier te presenteren.

In aanloop naar de Rabobank Hockey Champions Trophy in Breda organiseert de KNHB de Urban Hockey Tour in de wijk. Daarnaast neemt de KNHB deel aan de Urban Sports Week op Pier 15 in Breda, in samenwerking met de gemeente Breda en de Bredase hockeyverenigingen.

Ook op scholen komen kinderen in aanraking met de hockeysport, in dit geval via het Funkey-project.

In 2018 zien we eveneens initiatieven rondom het wijkgericht verenigen. Daarbij helpen wijkgerichte verenigingen diverse doelgroepen in de wijk die het minder goed hebben. De KNHB, versterkt door partner Rabobank, ondersteunt de verenigingen hierbij.

Gezondheid

Het aantal (deels) rookvrije accommodaties stijgt in 2018 naar 168. Daarnaast zijn ruim 100 verenigingen actief op het terrein van gezonde voeding in het clubhuis.

Ook voert een groot aantal verenigingen een verantwoord alcoholbeleid. Denk daarbij niet alleen aan toezicht op de regels met betrekking tot verantwoord alcoholgebruik, maar ook aan beleid ter voorkoming van alcoholmisbruik. De accountmanagers van de KNHB voorzien veel verenigingen van een ondersteuningspakket. Zo helpen we verenigingen om extra maatregelen te nemen.

Duurzaamheid

In het verslagjaar oriënteert een groot aantal verenigingen zich op het thema 'verduurzamen'. Ook verrichten veel verenigingen inspanningen op het gebied van onder meer ledverlichting, zonnepanelen, duurzame maatregelen in clubhuizen zoals afvalscheiding en besparing van energie- en waterverbruik.

Bij de wereldtop in een wereldsport

De KNHB heeft de ambitie om met de vertegenwoordigende elftallen tot de wereldtop te blijven behoren. Daarin zijn we met elkaar succesvol, maar dat gaat niet vanzelf. Zo zijn er uitgebreide programma's voor de elftallen die tot de wereldtop behoren. Daarnaast zijn we afhankelijk van de aanwas en ontwikkeling van hockeytalent in Nederland. Cruciale aandachtspunten op dit vlak zijn talentontwikkeling en een topcompetitie voor zowel jeugd als senioren.

De KNHB heeft niet alleen de ambitie om met haar teams tot de wereldtop te behoren. Ook op het gebied van arbitrage en technisch kader wil de KNHB structureel op het hoogste internationale niveau meedoen. Daarnaast voelt de KNHB zich mede verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de hockeysport op wereldschaal. Deze onderwerpen komen bij de behandeling van dit thema aan bod.

Prestaties Nederlands Elftal Dames en Heren

Het Nederlands Elftal kent bij zowel de dames als de heren een succesvol jaar. De heren veroveren op de Rabobank Hockey Champions Trophy in Breda na een goed toernooi een bronzen medaille. Voor de dames organiseert de KNHB gelijktijdig de Rabobank 4-Nations Trophy Women. Dit testtoernooi wordt door Nederland gewonnen. Er staat in 2018 sowieso geen maat op het Nederlands Elftal Dames. In juli wint het team in Londen (Engeland) met grote overmacht de wereldtitel door in de finale Ierland met 6-0 te verslaan. Aan het eind van het jaar is in China ook de allerlaatste Champions Trophy een prooi voor het team van bondscoach Alyson Annan. De heren van Max Caldas sluiten 2018 in december af met een sterk wereldkampioenschap. In Bhubaneswar (India) moet Oranje uiteindelijk na shoot-outs de wereldtitel aan België laten. Nederland keert huiswaarts met het zilver.

Het Nederlands Elftal Heren Zaal wint de Europese titel in Alanya (Turkije) in de B-poule. Hierdoor promoveren zij naar de A-poule. Het Nederlands Elftal Dames Zaal is succesvol met twee zilveren medailles tijdens het Europees kampioenschap in Praag (Tsjechië) en het wereldkampioenschap in Berlijn (Duitsland).

Rabobank Hockey Champions Trophy 2018

De KNHB is in juni gastheer van de 37e en laatste Champions Trophy voor herenteams. Deelnemende landen zijn Argentinië, Australië, België, India, Nederland en Pakistan. Tegelijkertijd vindt in Breda een vriendschappelijk damestoernooi plaats. Voor de Rabobank 4-Nations Trophy Women heeft Nederland de teams van China, Japan en Spanje uitgenodigd.

De organisatie van beide toernooien verloopt goed. De gemeente Breda, provincie Noord-Brabant, de vijf Bredase hockeyverenigingen en atletiekvereniging Sprint werken eendrachtig samen. Onder regie van de KNHB maken zij er met elkaar een succesvol toernooi van.

De organisatie loopt wel tegen enkele uitdagingen aan. Zo is het speelschema, gemaakt door de FIH, pas relatief laat bekend. Hierdoor start de kaartverkoop pas op 14 maart 2018. Daarnaast creëert de KNHB - in samenwerking met alle partijen - een promodorp en stadion op het terrein waar geen vaste voorzieningen en faciliteiten voor het evenement aanwezig zijn. Ook worden twee nieuwe velden aangelegd.

Een kleine 45.000 mensen bezoeken het toernooi op het complex van BH&BC Breda. De fans genieten van mooi hockey en een goede sfeer. Uiteindelijk wordt Australië de winnaar van de Rabobank Hockey Champions Trophy 2018. De Kookaburras verslaan in de finale India via shoot-outs, na een 1-1 eindstand. De Australische ploeg gaat de geschiedenisboeken in als de laatste winnaar en recorderhouder (vijftien titels) van de prestigieuze Champions Trophy bij de heren.

Vorbereidingen FIH Pro League 2019

In 2018 start de KNHB met de voorbereidingen op de FIH Pro League. Dit nieuwe internationale toernooi, dat de Champions Trophy en Hockey World League vervangt, gaat op 19 januari 2019 in Spanje van start. Tijdens deze internationale competitie speelt elk deelnemend land uit- en thuiswedstrijden. De Nederlandse thuiswedstrijden vinden plaats tussen 5 maart en 23 juni 2019. Vervolgens organiseert de KNHB van 27 juni tot en met 30 juni de finaledagen: de Grand Final.

Op 23 november 2018 maakt de KNHB het speelschema bekend, met bijbehorende locaties in Nederland. Ook de kaartverkoop gaat op dat moment van start. Zoals bekend is de KNHB voorstander van het spelen van interlands op verschillende locaties in het land. Daarbij moet rekening worden gehouden met de stevige eisen die de FIH stelt aan de speellocaties. Op basis hiervan komen vijf locaties in Nederland in aanmerking voor de FIH Pro League: SV Kampong Hockey, HC 's-Hertogenbosch, HC Oranje-Rood, HC Rotterdam en het Wagener Stadion op het terrein van AH&BC. De vijf verenigingen en de KNHB pakken samen de organisatie op van de 15 thuiswedstrijden die in 2019 gespeeld worden. De Grand Final organiseert de KNHB aansluitend in het Wagener Stadion.

Ontwikkeling jeugdteams

De visie op de ontwikkeling van hockeyers, die naadloos aansluit op de Tophockeyvisie van de KNHB, speelt een belangrijke rol bij de nationale jeugdteams. Zo wordt er in 2018 gewerkt aan zelfregulering, unieke kwaliteiten, bijdrage aan het team, passende belasting, duurzaam leren en de balans tussen sport en privé. Dat geldt niet alleen voor de jeugdinternationals, maar ook voor de begeleiding van de teams.

Voor alle nationale jeugdteams staat in 2018 een internationaal toernooi op het programma. De dames en heren van Jong Oranje winnen beide het zeslandentoernooi in het Belgische Antwerpen. Nederlands Meisjes A wordt Europees kampioen in het Spaanse Santander, waar Jongens A een zilveren medaille verovert. Nederlands Meisjes en Jongens B spelen een invitatie-toernooi in Cork (Ierland).

Doelstelling binnen de ontwikkeling van de jeugdteams en de begeleiding is te zorgen voor een goede doorstroom van zowel de spelers als de trainers en coaches van deze teams.

Internationale hockeyontwikkeling

De KNHB hecht veel waarde aan kennisdeling en promotie van onze sport wereldwijd. Rondom de Rabobank Hockey Champions Trophy in Breda organiseert de KNHB diverse activiteiten op dit gebied. Zo brengt de bond bijvoorbeeld Hockey Foundations in Nederland samen. Het doel: kijken hoe zij gezamenlijk lokaal meer impact kunnen maken, met de steun van de KNHB, EHF en FIH.

Tijdens deze bijeenkomst deelt de KNHB tevens de plannen ten aanzien van de KNHB Foundation, die in 2019 wordt gelanceerd. De foundation richt zich op initiatieven in binnen- en buitenland. Met deze foundation wil de KNHB enerzijds (hockey)projecten ondersteunen met betrekking tot kwetsbare doelgroepen in Nederland. Anderzijds stimuleert de foundation internationale aan hockey gerelateerde maatschappelijke initiatieven, waarbij het draait om de ontwikkeling van - of door - de hockeysport.

Arbitrage

Eén Nederlandse scheidsrechter (Jonas van 't Hek) en twee officials (Edna Rutten en Philip Schellekens) zijn in 2018 actief op het WK in Bhubaneswar (India).

Toekomstbestendige financiën

Hockeyverenigingen en de KNHB staan midden in de samenleving. Dit betekent ook dat de hockeysport conjunctuur gevoelig is. Het bieden van toegevoegde waarde aan hockeyers, verenigingen en partners en sponsors wordt steeds belangrijker. Bij het aangaan van een verbinding wordt de afweging gemaakt in hoeverre beide partijen kunnen voorzien in elkaars behoeften. Zo moet bijvoorbeeld de balans tussen de contributie die een lid betaalt en de beschikbaarheid van goede trainers, trainingstijden, faciliteiten, aandacht of verbinding met een vereniging kloppen. Ook zijn sponsors op zoek naar verbinding met de verenigingen en hockeyers om de relatie met de voor hun relevante doelgroep actief aan te gaan.

Commercie

De partners, sponsors en suppliers van de KNHB spelen een belangrijke rol in de ondersteuning van de KNHB en haar verenigingen. In 2018 verlengt de KNHB de contracten met partner Auping en sponsor Ten Cate. Livera verbindt zich als naamgevend partner aan de Hoofdklasse Hockey Dames.

Partners, sponsors en suppliers van de KNHB beschikken over veel kennis en expertise. De KNHB streeft ernaar om die kennis en expertise optimaal te delen met verenigingen en hun achterban. Zo zijn er diverse trajecten, waarbij partners, sponsors en suppliers de verenigingen ondersteunen. Denk bijvoorbeeld aan de specifieke ondersteuning voor verenigingen die deelnemen aan het project Rabo Verenigingsondersteuning. In 2018 helpt de KNHB binnen dit project 20 verenigingen bij uiteenlopende zaken. Van het opstellen van een pitch om ondersteuning van de lokale Rabobank te krijgen bij activiteiten die de kwaliteit van de vereniging een impuls geven tot concrete ondersteuning bij de uitvoering van deze activiteiten.

Ook KNHB-partner Volvo ondersteunt veel hockeyverenigingen, in nauwe samenwerking met de lokale Volvo-dealers. Een succesvolle activatie is de Volvo Clubbonus.

KNHB als netwerk- en serviceorganisatie

Net als haar verenigingen wil de KNHB continu toegevoegde waarde leveren aan alle betrokkenen en daarmee haar rol en positie legitimeren. Samenwerking en verbinding zijn hierbij essentieel. Niet alleen met de verenigingen, maar ook met het bedrijfsleven, andere sporten en sportbonden, overheden en maatschappelijke organisaties. Dit vraagt om een flexibele organisatie die in staat is projectmatig te werken, ook samen met anderen. De herijking van de KNHB-organisatie in 2017 is het vertrekpunt geweest om ook in 2018 processen en diensten aan te passen aan de verwachtingen en eisen van deze tijd.

Verenigingsdienstverlening

Het intensiveren van de verenigingsdienstverlening is een van de prioriteiten in 2018. De vijf accountmanagers leggen 240 clubbezoeken af in dit eerste kalenderjaar waarin we werken binnen de nieuwe structuur. Daarbij spreken zij met verenigingen over hun wensen, behoeften en ondersteuningsvragen, die in kaart worden gebracht. Op basis hiervan ontwikkelt de KNHB aanbod dat aansluit bij de vraag. Denk aan webinars en bijeenkomsten gericht op het werven van vrijwilligers, het boeien en binden van jongens, wijziging BTW-vrijstelling en kennisuitwisseling tussen verenigingen.

Nieuw in 2018 is de ontwikkeling en invoering van de verenigingsmonitor. Deze benchmark stelt verenigingen in staat om beleid en activiteiten te vergelijken met collega-verenigingen. Dit helpt verenigingen om hun eigen beleid waar nodig aan te passen.

De strategische sessie die verenigingen helpt om beleid te ontwikkelen is herzien. In 2018 nemen 12 verenigingen een sessie af bij de KNHB.

Onderzoek en data

In de nieuwe KNHB-organisatie is een aparte plek ingeruimd voor onderzoek en analyse. Dit draagt enerzijds bij aan betere onderbouwing van strategie, besluiten en activiteiten van de KNHB. Anderzijds dragen onderzoeken en data bij aan betere dienstverlening richting verenigingen.

Een van die onderzoeken is het potentieelonderzoek, waarvan de KNHB in 2018 de uitkomsten deelt. Zo is er een potentieel van ruim 60.000 nieuwe KNHB-leden tot 2025, dat per postcodegebied wordt gespecificeerd. Het delen van dergelijke onderzoeksresultaten helpt verenigingen bij het maken van beleid.

Andere aandachtspunten in 2018 zijn de invoering van de eerder genoemde verenigingsmonitor en de uitvoering van een aantal specifieke doelgroeponderzoeken. Verder stelt de KNHB in het verslagjaar een ledenenquête beschikbaar aan verenigingen, inclusief tool en adviesrapport. Hiermee kunnen verenigingen behoeften en tevredenheid peilen onder hun leden. De KNHB probeert op deze manier verenigingen te stimuleren om ook meer data-gedreven te werk te gaan.

AVG

Sinds 25 mei 2018 gelden er strengere regels op het gebied van privacy. De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) is vervangen door de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Elke vereniging moet voor genoemde datum in kaart brengen hoe zij omgaat met persoonsgegevens. De KNHB ondersteunt haar verenigingen hierbij. Zo is een van de medewerkers direct aanspreekpunt voor de verenigingen. Verder stelt de KNHB voor elke vereniging een gratis vouchercode ter beschikking voor de speciale AVG-tool. Deze tool bevat een stappenplan dat verenigingen helpt om aan de wetgeving te voldoen. Daarnaast richt de KNHB een sectie op haar website in met een best practice, veelgestelde vragen en voorbeelddocumenten. Begin mei organiseert de KNHB een webinar over dit onderwerp.

Ook intern werkt de KNHB hard om tijdig AVG-compliant te zijn. Zo krijgen medewerkers voorlichting over omgang met gegevens. Daarnaast worden er protocollen opgesteld en overeenkomsten gesloten met leveranciers en andere partijen waarmee de KNHB samenwerkt. De rollen, taken en verantwoordelijkheden inzake de privacy worden beschreven en een register van verwerkingsactiviteiten is ingericht. Verder geeft de KNHB de doelbinding aan voor het verwerken van persoonsgegevens en zijn de rechten van betrokkenen beschreven.

Aan het eind van het verslagjaar besluit de KNHB de verkiezing Vrijwilliger van het Jaar te koppelen aan dit onderwerp. Op die manier wil de KNHB nogmaals het belang benadrukken van een juiste omgang met de AVG-wetgeving. Via de verkiezing worden vrijwilligers in het zonnetje gezet die hierbij een voortrekkersrol vervullen. De prijs wordt tijdens het Nationaal Hockeycongres in januari 2019 uitgereikt aan een vrijwilliger van M.H.V. D.V.S. en van MHC Soest.

HockeyWeerelt

In 2014 sprak de KNHB in haar strategie 2020 een belangrijke ambitie uit. In 2020 wil de KNHB een verbeterde netwerk- en servicegerichte organisatie zijn. In navolging van deze ambitie heeft de organisatie in 2017 een uitgebreide herijking ondergaan, waarmee de KNHB-organisatie nu toekomstbestendig is ingericht. Vervolgens heeft de KNHB onderzocht hoe de digitale strategie en ICT-architectuur eruit moeten zien, zodat deze aansluiten bij genoemde ontwikkelingen en wensen richting toekomst.

Naar aanleiding van de resultaten van dat onderzoek besluit de KNHB in april 2018 om de bondsapplicatie te herbouwen. Belangrijk bij deze beslissing is onder andere het gegeven dat de KNHB zelf regie wil (kunnen) voeren over de processen, data en toekomstige functionaliteiten. De KNHB vindt het niet wenselijk dat dit bij een externe partij ligt. In het verslagjaar wordt hard gewerkt aan de opzet en de bouw van de applicatie. Per 1 januari 2019 stapt de KNHB over van LISA Bond naar de herbouwde bondsapplicatie HockeyWeerelt.

Vertrekpunt voor de KNHB en de verenigingspakketten-leveranciers LISA en AllUnited is dat de overgang naar HockeyWeerelt zo soepel mogelijk verloopt. Onder andere het Digitaal Wedstrijdformulier (DWF), maar ook de aanwijzing van scheidsrechters, uitwisseling van data met verenigingssystemen en beheer van financiële stromen vinden in 2019 plaats binnen of vanuit het nieuwe systeem. Later in 2019 worden extra onderdelen aan de bondsapplicatie toegevoegd. Denk bijvoorbeeld aan een volledig CRM-systeem, de veldenmonitor en een omgeving voor e-learning.

Tot slot wordt in 2019 ook een koppeling gebouwd tussen knhb.nl, hockey.nl en HockeyWeerelt. Op die manier wordt persoonlijke informatievoorziening aan specifieke doelgroepen mogelijk, bijvoorbeeld voor verenigingsfunctionarissen. Met als doel: een betere (verenigings)dienstverlening.

Behoud van cultuur en hockey DNA

Hockey is een sport met een bijzonder karakter. Een sport waar normen en waarden hoog in het vaandel staan en waar sportiviteit en respect - maar bovenal plezier in het hockey - de boventoon moet blijven voeren. Dit karakter is wat ons sterk en aantrekkelijk maakt en wat we als KNHB en verenigingen graag willen behouden.

Al jaren zetten hockeyverenigingen zich in om een prettige en veilige sportomgeving te creëren. Een plek waar iedere sporter zich op zijn of haar gemak voelt en zichzelf kan zijn. Hockey heeft een sterk familiair karakter. Niet alleen doordat hele gezinnen de sport beoefenen, maar ook doordat jong en oud zich direct thuis voelt in de hockeywereld. Hockey is meer dan hockey alleen; de sport zorgt voor verbinding met de leden onderling, de club, alle betrokkenen en de wereld daar omheen.

Sociaal veilige omgeving

De KNHB voert actief beleid om te zorgen dat iedereen kan hockeyen in een sociaal veilige omgeving. De vertrouwenscontactpersoon van de KNHB ondersteunt verenigingen bij vraagstukken op dit gebied en bij het ontwikkelen van beleid. De KNHB stimuleert verenigingen om ook zelf een vertrouwenscontactpersoon aan te stellen. Via de website van de KNHB is informatie te vinden over wat deze rol inhoudt en hoe deze ingevuld kan worden binnen de vereniging. De KNHB raadt verenigingen tevens nadrukkelijk aan om haar vrijwilligers te vragen om een Verklaring Omtrent Gedrag. Verenigingen kunnen daarbij gebruikmaken van de Regeling Gratis VOG.

Daarnaast zet de KNHB in 2018 haar campagne Sportiviteit & Respect voort (zie ook het hoofdstuk 'Positieve maatschappelijke impact').

Naar een veiliger sportklimaat

De KNHB zet in 2018 diverse producten in, onder de vlag van het actieplan 'Naar een veiliger sportklimaat' (VSK). Denk bijvoorbeeld aan de Blauwe Kaart en de polsbandjes en aanvoedersbanden in regenboogkleuren. Ook vinden er in het verslagjaar twee landelijke symposia Sportiviteit & Respect plaats en spelregelcafés tijdens de Week van de Scheidsrechter. Daarnaast organiseert de KNHB opleidingen voor scheidsrechterscoaches en leercoaches CS+, evenals een opleiding op het gebied van mentale weerbaarheid.

Ook in 2019 kunnen verenigingen de ontwikkelde producten afnemen, ondanks het feit dat het VSK-programma eind 2018 eindigt. De KNHB werkt aan de randvoorwaarden voor continuering van het programma, dat past binnen het Nationaal Sportakkoord. In juni 2018 sluit minister Bruno Bruins (Sport) dit akkoord met de sport, gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Het doel van dit akkoord is om de organisatie en financiën van de sport toekomstbestendig te maken en er daarbij voor te zorgen dat iedereen in een veilige, gezonde omgeving met plezier kan sporten en bewegen.

Financiën

De bedragen in dit hoofdstuk moeten vermenigvuldigd worden x 1.000.

Resultaten 2018

De KNHB realiseert over 2018 een resultaat van € 3, terwijl een resultaat van € 0 was begroot.

Subsidie NOC*NSF

Gedurende 2018 ontvangt de KNHB extra subsidie vanuit NOC*NSF. Zo wordt er in 2018 een incidentele subsidie toegekend voor een tweetal innovatieve projecten, te weten Multisport en Benchmark. De uitvoering van beide projecten resulteert enerzijds in een stijging van NOC*NSF-inkomsten. Anderzijds leidt het tot hogere uitgaven binnen het thema 'Een leven lang hockey(en)', waar de kosten van de projecten zijn verantwoord.

Sponsoring

De sponsorinkomsten betreffen zowel de inkomsten in geld als de supply-inkomsten (barter). De inkomsten in geld komen in 2018 iets boven de begroting uit. De supply-inkomsten zijn iets lager dan begroot. Hierdoor vallen de supply-kosten, verantwoord onder 'Commercie', eveneens iets lager uit.

Champions Trophy en FIH Pro League

In 2018 vindt de Rabobank Hockey Champions Trophy plaats in Breda. Dit toernooi is niet expliciet begroot. Het streven was om het toernooi break-even af te sluiten. In het verslagjaar sluit de KNHB het toernooi af met een positief resultaat van € 3. Gedurende 2018 besteedt de KNHB voor 17 aan kosten voor de FIH Pro League.

ICT

In 2018 zegt de KNHB het contract op met de leverancier van LISA Bond. De KNHB besluit een eigen bondsapplicatie te (her)bouwen. In het algemeen moeten ontwikkelingskosten, indien deze voldoen aan een aantal voorwaarden, worden geactiveerd op de balans en vervolgens worden afgeschreven. Aangezien de kosten voor de (her)bouw niet voldoet aan alle voorwaarden, worden de kosten voor de (her)bouw van de bondsapplicatie niet geactiveerd, maar verwerkt in de exploitatie over 2018. Het streven is om in 2019 naast (her)bouw nieuwe ontwikkelingen in de bondsapplicatie door te voeren. De kosten voor deze nieuwe ontwikkelingen zullen worden geactiveerd en de afschrijvingskosten hiervan zullen ten laste van de bestemmingsreserves ICT en transitie worden verwerkt.

Reserves

Ter waarborging van de continuïteit houdt de KNHB reserves aan. De reserves zijn deels niet beschikbaar voor activiteiten. De benodigde omvang van deze reserves wordt periodiek opnieuw vastgesteld. In de Algemene Vergadering van 18 juni 2015 is besloten de algemene reserve nader te verdelen in continuïteitsreserve, bestemmingsreserves en algemene reserve. Vanuit trendanalyse, kengetallen, normen en benchmark met andere sportbonden is de continuïteitsreserve in juni 2015 bepaald op € 2.900. Afgesproken is dat herijking iedere vier jaar plaatsvindt. De eerste herijking wordt voorgelegd aan de Algemene Vergadering van november 2019 en verwerkt in de jaarrekening 2019.

Liquiditeit en solvabiliteit

De liquide middelen per 31 december 2018 bedragen € 7.300. Dit bedrag is nagenoeg gelijk aan het saldo per ultimo 2017. Gezien de huidige situatie op de financiële markten ontvangt de KNHB nauwelijks rente over de liquiditeiten. Deze liquiditeiten worden aangehouden op een internetspaarrekening en een rekening-courant bij de Rabobank.

De KNHB moet volgens de kwaliteitseisen van NOC*NSF voldoen aan normen voor liquiditeit en solvabiliteit. Beide percentages voldoen aan de geldende normen.

	ULTIMO 2018	ULTIMO 2017	NORM
Liquiditeit	2,0	1,9	1,0
Solvabiliteit	0,6	0,6	0,4

Vooruitblik 2019

Voor 2019 heeft de KNHB een sluitende begroting opgesteld, die de Algemene Vergadering in november 2018 vaststelt.

Kosten en subsidies

In deze begroting is aangegeven dat de kosten van Tophockey stijgen, in verband met de deelname van het Nederlands Elftal Dames en Nederlands Elftal Heren aan de FIH Pro League. Inmiddels is de subsidietoekenning van NOC*NSF vanuit de subsidierubriek 'Top10' ontvangen. Daarnaast heeft de KNHB vernomen dat zij de verwachte extra subsidie-inkomsten voor deelname aan de FIH Pro League daadwerkelijk ontvangt van NOC*NSF.

Verder is inmiddels duidelijk dat de KNHB in 2019 een - niet begrote - subsidie ontvangt voor een ander project: 'Een vaardige generatie'. Van dit project zijn zowel de inkomsten als de kosten niet meegenomen in de begroting 2019.

Wagener Stadion

In 2021 organiseert de KNHB het Europees Kampioenschap Hockey voor dames en heren. Het dubbel-EK wordt gespeeld in het Wagener Stadion. De KNHB gaat gedurende 2019 onderzoeken of - na de realisatie van de hoofdtribune in 2017 - ook de overige tribunes vernieuwd kunnen worden. Hiervoor zal subsidie van gemeente en provincie nodig zijn. De KNHB streeft ernaar de uitkomst van het onderzoek te presenteren in de Algemene Vergadering van juni 2019.

Risicomanagement

Bij de activiteiten die de KNHB onderneemt hoort het omgaan met verantwoorde risico's en onzekerheden. Deze risico's zijn strategisch, operationeel of financieel van aard en ontstaan bijvoorbeeld door veranderingen in de wet- en regelgeving.

Om de (financiële) impact van deze risico's en onzekerheden tot een acceptabel niveau te reduceren, treft de KNHB diverse beheersmaatregelen. De belangrijkste risico's en maatregelen lichten we in dit hoofdstuk toe.

Strategische risico's

Inkomsten voor de Nederlandse sport

De Nederlandse sport ontvangt jaarlijks subsidie, waarvan een gedeelte ten goede komt aan de hockeysport in Nederland. Zo wordt de KNHB voor de basisinfrastructuur voor de topsport en de georganiseerde breedtesport mede gefinancierd uit de afdrachten aan de totale sport vanuit kansspelopbrengsten. Dit betreffen afdrachten aan NOC*NSF vanuit de Nederlandse Loterij Organisatie (NLO). Deze afdrachten staan echter flink onder druk. De afgelopen jaren is de uitkering van de Lotto (inmiddels onderdeel van de NLO) aan de sport met bijna € 10 miljoen gedaald. Lag het bedrag in 2013 nog op ruim € 52 miljoen, in 2017 betrof het een (verwacht) bedrag tussen de € 42 en 44,5 miljoen.

Naast de inkomsten vanuit de NLO ontvangt NOC*NSF in 2018 ook gelden vanuit het ministerie van VWS. Deze geleden worden verdeeld via het bestedingsplan 2018. Als de inkomsten voor het bestedingsplan verder onder druk komen te staan, raakt deze daling in inkomsten ook de KNHB ook. Mogelijk zelfs fors.

Om ook bij een dergelijke daling in inkomsten de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen houdt de KNHB sinds 2015 een continuïteitsreserve aan. Deze reserve wordt in het voorjaar van 2019 geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering in juni 2019. Zo nodig past de KNHB de continuïteitsreserve daarna aan.

Imago

Hockey, en daarmee ook de KNHB, staat in de belangstelling van consumenten, media en allerlei belangengroepen. Deze aandacht is mede te danken aan de veelomvattende activiteiten van de KNHB. Denk alleen al aan de verschillende competities op het veld en in de zaal en aan alle nationale selecties.

Het imago van de KNHB is van belang voor het vertrouwen in de integriteit van de hockeybond. Eventuele reputatieschade kan financiële gevolgen hebben.

Om altijd en overal zoveel mogelijk hetzelfde geluid te laten horen, ligt de regie over de woordvoering bij een beperkt aantal mensen. De KNHB hanteert een persbeleid dat geldt voor alle KNHB-medewerkers en dat bedoeld is om alle media-aandacht in goede banen te leiden.

Sportiviteit & Respect

Geweld op en rond het veld hoort niet in het hockey thuis. Agressie kan veel persoonlijk leed veroorzaken. Daarnaast kan negatief gedrag het imago van hockey schaden. Hockeyen als een familiesport in een sociaal veilige en fijne omgeving is een cruciale pijler onder het imago van hockey.

De KNHB doet er alles aan om ervoor te zorgen dat deze sociaal veilige omgeving en met elkaar genieten de standaard blijft – en wangedrag de uitzondering. Om daar invulling aan te geven heeft de KNHB ook in 2018 een breed pakket aan acties. Deze zijn erop gericht om sportiviteit te bevorderen en wangedrag tegen te gaan. De KNHB heeft eigen acties en campagnes, maar levert ook een intensieve bijdrage aan de uitvoering van het programma 'Naar een veiliger sportklimaat' (VSK).

Operationele risico's

Ledenontwikkeling

Het ledenaantal van de KNHB is tussen 2010 en 2017 gegroeid van 227.357 naar 254.032. In 2018 (250.255 leden) zien we voor het eerst een daling in ledenaantal. Jaarlijks is er zowel een grote uitstroom als instroom van leden. In het verslagjaar is de uitstroom dus groter dan de instroom. Deze afname van het aantal leden is een risico voor de omvang van de hockeysport in Nederland.

In 2018 start de KNHB met accountmanagement. De accountmanagers zijn de link tussen de hockeyverenigingen en de KNHB. In de gesprekken met de verenigingen wordt onder meer de ledenontwikkeling besproken, en wat de KNHB kan betekenen in het boeien en binden van hockeyers (zie ook het hoofdstuk 'KNHB als netwerk- en serviceorganisatie'). Deze input gebruikt de KNHB voor het aanpassen van haar aanbod, zodat dit beter aansluit op de behoeften van hockeyers en verenigingen. Zo kan de instroom van actieve hockeyers worden vergroot en de uitstroom worden verkleind.

Verenigingsfunctionarissen

Naast het verloop in het aantal leden zien we ook een groot verloop in het aantal verenigingsfunctionarissen. Zijn functionarissen korter verbonden aan en betrokken bij de sport en de vereniging? Dan betekent dit dat er nuttige kennis wegvloeit, onder meer over het functioneren van de vereniging.

Om het kennisniveau van de verenigingen op peil te houden en te verhogen, organiseert de KNHB het Nationaal Hockeycongres en tal van bijeenkomsten en webinars. Daarnaast beschikt de KNHB over een (online) kennisplatform.

Bondsapplicatie HockeyWeerelt

In 2018 besluit de KNHB om LISA Bond te gaan vervangen door een eigen bondsapplicatie: HockeyWeerelt (zie ook het hoofdstuk 'KNHB als netwerk- en serviceorganisatie'). Per 1 januari 2019 stapt de KNHB over naar de nieuwe applicatie. Gestart wordt met het gebouwde DWF; gedurende het jaar worden extra functionaliteiten toegevoegd.

Een dergelijk omvangrijk project brengt risico's met zich mee. Denk bijvoorbeeld aan het niet realiseren van planningen en onjuiste koppelingen met andere pakketten, zoals de verenigingspakketten en het competitieplanningssysteem Sportlink. Als zaken fout gaan, kan dit leiden tot hoge kosten en imagoschade voor de KNHB.

Om deze risico's te minimaliseren werkt de KNHB bij de bouw van HockeyWeerelt samen met deskundigen op het gebied van zowel applicatiebouw als hockeyprocessen. Om de planningen te kunnen realiseren voert de KNHB al sinds een vroeg stadium tweewekelijks overleg met de beide leveranciers van verenigingssystemen. De geselecteerde partijen die HockeyWeerelt mogelijk maken, staan volledig stand-by tijdens essentiële live-gang van onderdelen van de bondsapplicatie. Zo kunnen eventuele knelpunten direct worden opgelost. Deze partijen worden mede ondersteund vanuit betrokken KNHB-afdelingen, zoals Communicatie en Competitiezaken.

Inmiddels is duidelijk dat ook nog in 2019 aanpassingen nodig zijn. Dit betreft feitelijk onderhoud van eerder ingerichte processen. In de loop van 2019 worden ontwikkelingen benoemd die betrekking hebben op doorontwikkeling van processen. Gedurende 2019 wordt inzichtelijk wat de omvang is van de reguliere exploitatiekosten van HockeyWeerelt. Aangezien de nieuwe bondsapplicatie gebouwd is met modernere technologie, zal het reguliere onderhoud van het systeem goedkoper zijn dan bij het vorige systeem. Ook zal de omvang van het reguliere onderhoud bekend zijn.

De volgende stap is dat de KNHB keuzes voor doorontwikkeling van processen specifiek kan benoemen en volgen. Om doorontwikkeling mogelijk te maken heeft de KNHB een bestemmingsreserve ICT en bestemmingsreserve Transitie gevormd. Het onderhoud komt ten laste van de exploitatie of de algemene reserve.

Financiële risico's

Sponsorgelden

Een belangrijk deel van de opbrengsten van de KNHB bestaat uit sponsorgelden. Een daling van deze opbrengsten slaat een gat in de exploitatie van de KNHB.

Om de sponsorinkomsten op het niveau van 2018 te handhaven onderhoudt de KNHB een intensieve samenwerking met bestaande partners, sponsors en suppliers. Ook spreekt de KNHB langlopende contracten af met deze partijen. Veel partijen zijn dan ook daadwerkelijk langjarig naar tevredenheid aan ons verbonden. Het versterken en vernieuwen van het palet aan partners, sponsors en suppliers is een doorlopende activiteit voor de KNHB. Waarbij we als KNHB in toenemende mate ook expliciet focussen op het leveren van tastbare en meetbare toegevoegde waarde aan de partners, sponsors en suppliers.

Evenementen

Het organiseren van evenementen is voor de KNHB belangrijk voor het positioneren van hockey in Nederland. Tegelijkertijd brengt de organisatie van evenementen financiële risico's met zich mee. Kaartverkoop vormt een belangrijke inkomstenbron voor deze toernooien. De kaartverkoop is in hoge mate afhankelijk van de prestaties van het Nederlands Elftal Dames en Nederlands Elftal Heren. Daarnaast zien we dat bezoekers en standhouders steeds hogere eisen stellen, terwijl de KNHB de toegangsprijzen graag toegankelijk houdt, met aparte tarieven voor kinderen.

Om een onverwachte financiële tegenvaller rond een evenement te kunnen opvangen, heeft de KNHB een bestemmingsreserve Evenementen. De laatste jaren is geen onttrekking aan deze reserve nodig geweest. Om de financiële positie van de evenementen goed te bewaken, heeft de KNHB continu aandacht voor en overleg over de volledige en tijdige registratie van verplichtingen en inkomsten.

Bij grotere evenementen, als EK's en WK's, is er tevens regelmatig overleg tussen de projectgroep van het evenement en een commissie vanuit het bestuur. Zo kan worden toegezien op eventuele risico's, de voortgang en de financiële stand van zaken.

Risico's als gevolg van wet- en regelgeving

Politieke keuzes

Politieke keuzes kunnen van invloed zijn op de sportwereld - en daarmee op de KNHB en haar verenigingen. Denk bijvoorbeeld aan keuzes op het gebied van fiscaliteit en subsidies.

Daarom is de KNHB betrokken bij de werkgroep Public Affairs van NOC*NSF. Zo is de KNHB vroegtijdig op de hoogte van de politieke ontwikkelingen die de sport raken. Tegelijkertijd wil de KNHB eraan bijdragen dat de politiek op de hoogte is van wat de sport doet en bijdraagt aan de samenleving.

Via de Werkgeversorganisatie in de Sport (WOS) is de KNHB ook nauw betrokken bij de ontwikkelingen op het gebied van de Wet werk en zekerheid (Wwz). Zo biedt ook de CAO Sport de mogelijkheid om voor projectplaatsen gedurende een periode van vier jaar te werken met zes arbeidscontracten, alvorens er sprake is van een vaste arbeidsovereenkomst.

Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties

De Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties is ingevoerd om schijnzelfstandigheid te bestrijden. Ook moet de wet eraan bijdragen dat er sneller een arbeidsrelatie ontstaat, inclusief arbeidsovereenkomst.

De KNHB werkt met veel partijen samen waarbij geen sprake is van een arbeidsovereenkomst omdat de gezagsrelatie ontbreekt. Het onjuist hanteren van een overeenkomst - in plaats van een arbeidsovereenkomst - brengt grote fiscale en arbeidsrechtelijke risico's met zich mee.

De KNHB heeft daarom intensief samengewerkt met de WOS en een externe fiscalist om te komen tot modelovereenkomsten voor de Sport. De Belastingdienst heeft drie overeenkomsten (gedateerd 11 januari 2017) goedgekeurd. Indien mogelijk hanteert de KNHB een van deze overeenkomsten bij samenwerking met externe partijen. De KNHB geeft ook haar verenigingen voorlichting over de (on)mogelijkheden van deze modelovereenkomsten. Zo kunnen verenigingen zelf eventuele arbeidsrechtelijke en fiscale problemen voorkomen.

Verruiming BTW-vrijstelling en subsidie sportaccommodaties

Al geruime tijd wordt gesproken over het afschaffen van het lage BTW-tarief (6%) voor het ter beschikking stellen van accommodatie. Veel hockeyverenigingen hebben hun accommodatie ondergebracht in een stichting. Vervolgens stelt deze stichting de accommodatie ter beschikking aan derden, waaronder de hockeyvereniging. Op deze wijze kan de stichting de in rekening gebrachte BTW (21%) terugvorderen. Het afschaffen van deze mogelijkheid heeft grote financiële gevolgen voor hockeyverenigingen.

Om de sport tegemoet te komen heeft het ministerie van VWS een subsidieregeling ingevoerd: Stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties. De KNHB is in 2018 via het ministerie intensief betrokken bij de uitwerking van de communicatie van deze BTW-verruiming en de invoering van de subsidieregeling. Op deze wijze kon de KNHB vroegtijdig voorlichting geven aan verenigingen over deze wijzigingen en zelf hierop voorbereid zijn.

Privacy en informatiebeveiliging

De KNHB erkent dat het cyberrisico, in het algemeen, is toegenomen. De ICT-systemen van de KNHB kunnen door een cyberaanval beschadigd raken. Ook kan een dergelijke aanval leiden tot diefstal van vertrouwelijke en privacygevoelige informatie, wat vervelende gevolgen kan hebben voor betrokkenen. Bovendien kan het resulteren in negatieve publiciteit, wat het imago van de KNHB kan schaden.

De KNHB hecht er veel belang aan om dit risico te minimaliseren. Daarom heeft de KNHB regels voor informatiebeveiliging en privacy opgesteld. Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. De KNHB zet zich in het verslagjaar volop in om aan de AVG-eisen te voldoen (zie ook het hoofdstuk 'KNHB als netwerk- en serviceorganisatie'). Ook helpt de KNHB haar verenigingen hierbij.

Jaarrekening 2018

Inhoudsopgave

Jaarrekening 2018 29

1. Balans per 31 december 2018
 2. Staat van baten en lasten over 2018
 3. Kasstroomoverzicht
 4. Grondslagen van de jaarrekening
 5. Toelichting op de balans per 31 december 2018
 6. Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen
 7. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018
-

Overige gegevens 36

1. Controleverklaring van de onafhankelijk accountant
-

Bijlagen 38

1. Begroting 2019
2. Toelichting op de begroting 2019
3. Verslag van de Financiële Commissie over 2018

Jaarrekening 2018, KNHB te Utrecht

1 Balans per 31 december 2018

(na resultaatverwerking)

ACTIVA		2018	2017
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	[1]		
Tribune Wagener Stadion	[1.1]	1.363	1.404
Verbouwing kantoorpand	[1.2]	299	329
Inventaris en computerapparatuur	[1.3]	6	18
		1.668	1.751
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen			
Debiteuren	[2.1]	1.253	1.446
Overige vorderingen en overlopende activa	[2.2]	674	666
		1.927	2.112
Liquide middelen	[3]	7.292	7.379
Totaal activa		10.887	11.242
PASSIVA			
Vermogen			
Continuïteitsreserve	[4.1]	2.900	2.900
Bestemmingsreserve Wagener	[4.2]	750	750
Bestemmingsreserve Transitie	[4.3]	400	400
Bestemmingsreserve Evenementen	[4.4]	150	150
Bestemmingsreserve zaalhockey	[4.5]	128	128
Bestemmingsreserve ICT	[4.6]	300	300
Bestemmingsreserve Kennisdeling	[4.7]	200	200
Bestemmingsreserve Overige	[4.8]	50	50
Algemene reserve	[4.9]	1.353	1.389
		6.231	6.267
Bestemmingsfonds			
Rabo hockeybonus	[5]	9	13
Voorzieningen			
Jubilea	[6]	68	64
Kortlopende schulden			
Crediteuren	[7.1]	1.205	1.028
Overige schulden en overlopende passiva	[7.2]	3.374	3.870
		4.579	4.898
Totaal passiva		10.887	11.242

2 Staat van baten en lasten over 2018

		werkelijk 2018	begroting 2018	werkelijk 2017
BATEN				
Leden	[1]	6.745	6.555	6.568
Sponsoring	[2]	4.522	4.565	4.712
Subsidie Lotto - NOC*NSF	[3]	2.951	2.685	2.676
Evenementen	[4]	2.054	0	3.517
VWS en gemeente tbv EK	[5]	0	0	1.501
Ontvangen bijdrage uit bestemmingsfonds	[6]	4	0	20
Ontvangen bijdrage uit algemene reserve	[7]	39	0	0
Zaalhockey		2.309	2.172	2.175
Overige inkomsten	[8]	200	254	616
Totaal baten		18.824	16.231	21.785
LASTEN				
Personeel bondsbureau	[9]	4.406	4.343	3.994
Huisvesting	[10]	319	366	373
Afschrijvingen	[11]	36	71	4
Organisatie	[12]	428	521	452
Besteding bestemmingsfonds	[13]	34	30	50
Commercie	[14]	1.155	1.501	1.572
Communicatie	[15]	515	513	861
Tophockey	[16]	3.735	3.870	3.374
Prijzengeld en portretrecht	[17]	517	522	394
Zaalhockey	[20]	2.212	2.042	2.033
Leven lang hockey	[18]	2.393	2.216	2.223
Wagener Stadion	[19]	233	196	226
Evenementen	[21]	2.068	40	5.019
Technisch kader clubs	[7]	18	0	0
Wedstrijdsecretarissen	[7]	21	0	0
HockeyWeerelt	[22]	731	0	0
Totaal lasten		18.821	16.231	20.575
Resultaat		3	0	1.210
Naar algemene reserve		-3	0	-1.210
Saldo		0	0	0

3 Kasstroomoverzicht

-	2018	2017
Mutatie algemene reserve	3	1.210
AANPASSINGEN VOOR:		
Afschrijvingen	83	52
Mutatie Algemene Reserve	-39	0
Mutatie Fonds Rabohockeybonus	-4	-20
Dotaties aan voorzieningen	9	18
Onttrekkingen aan voorzieningen	-5	-13
	44	37
VERANDERINGEN IN WERKKAPITAAL:		
Mutatie vorderingen	185	-1.584
Mutatie kortlopende schulden	-319	-1.760
	-134	-3.344
Kasstroom uit operationele activiteiten	-87	-2.097
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	0	-4.345
Subsidie Hoofdtribune Wagener	0	3.000
Overige bijdragen Hoofdtribune Wagener	0	385
Investeringsbijdrage kantoorpand	0	323
Kasstroom uit investerings- activiteiten	0	-637
Mutatie geldmiddelen	-87	-2.734

4 Grondslagen van de jaarrekening

Doelstelling

Volgens artikel 3 van de statuten stelt de KNHB zich ten doel de bevordering van de hockeysport in al haar verschijningsvormen en voorts het verrichten van al hetgeen daaruit voortvloeit, daartoe bevorderlijk kan zijn, dan wel daarmede verband houdt. De KNHB tracht dit doel te bereiken door het organiseren, uitschrijven en aanmoedigen van veld- en zaal hockeywedstrijden en tot zoveel mogelijk ontwikkelen van andere initiatieven en activiteiten die de hockeysport kunnen dienen.

Algemene waarderingsgrondslagen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor Jaarverslaggeving 640 voor Organisaties zonder winststreven. De ontvangen bijdragen uit bestemmingsreserves en -fondsen worden als baten in de staat van baten en lasten verwerkt omdat dit een beter beeld geeft omtrent het resultaat van de bedrijfsvoering. De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de directie en het bestuur, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Grondslagen van waardering

1. De jaarrekening betreft de rekening van de KNHB van 1 januari t/m 31 december.

2. De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven. De afschrijvingspercentages luiden:

- Hoofdtribune 3,33%;
- Verbouwing kantoorpand 9,12%
- Computerapparatuur 33,33%.

3. De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden zo veel mogelijk bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

4. De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vereniging.

5. Het vermogen van de KNHB bestaat uit een continuïteitsreserve, bestemmingsreserves en een bestemmingsfonds. Zij zijn allen bedoeld voor aanwending in overeenstemming met de doelstellingen van de KNHB.

5.a. De continuïteitsreserve is bedoeld om zeker te stellen dat de organisatie in de toekomst aan haar doelstellingsverlichtingen kan voldoen en ter afdekking van risico's op korte termijn.

5.b. De bestemmingsreserves zijn door de KNHB afgezonderde delen van het vermogen voor een speciaal doel. Mutaties (toevoegingen dan wel onttrekkingen) in de reserves vinden plaats via de resultaatbestemming. Bestemmingsreserves kunnen door het bestuur worden aangewend voor het benoemde doel van de reserve.

5.c. Het bestemmingsfonds Rabo hockey bonus is een fonds met een door derden bepaalde bestemming. Het vermogen van dit fonds is niet vrij beschikbaar, omdat er een doelstelling voor geldt, die overeenkomstig de wensen van de schenker is bepaald. Mutaties (toevoegingen dan wel onttrekkingen) in dit fonds vinden plaats via de resultaatbestemming.

6. De KNHB heeft de pensioenregeling voor alle medewerkers ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) (voorheen PGGM) op basis van een standaard pensioenreglement van het PFZW (middelloonregeling). Richtlijn 271 biedt de mogelijkheid om deze regeling als een toegezegde-bijdrageregeling te verwerken omdat:

- de KNHB is aangesloten bij een bedrijfstakpensioenfonds (PFZW) en tezamen met andere rechtspersonen dezelfde pensioenregeling toepast;
- de KNHB geen verplichting heeft tot het voldoen van aanvullende bijdragen, niet zijnde een verhoging van toekomstige premies als sprake is van een tekort bij PFZW.

De (pre)pensioenregeling van PFZW voldoet aan beide voorwaarden. De regeling mag derhalve onder RJ 271 worden verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de premienota's van PFZW onder de pensioenlasten zijn verwerkt en het nog niet betaalde deel van de premies onder kortlopende schulden.

7. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

8. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld in de toelichting.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

1. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

De inkomsten en kosten, welke betrekking hebben op het zaalhockeyseizoen eindigend in maart, worden aan het eind van het competitie-seizoen verwerkt in de staat van baten en lasten.

2. Toegekende subsidies hebben betrekking op een kalenderjaar en zijn als zodanig verwerkt. De uitgaven hiervan worden toegerekend op basis van de aangegane verplichtingen.

3. Supply sponsoring wordt gewaardeerd tegen de waarde in het economisch verkeer en resultaat neutraal verwerkt in de jaarrekening.

Aanpassing rubricering kosten

Op 23 oktober 2017 is de KNHB verhuisd van Nieuwegein naar Utrecht. In Nieuwegein werden veel ondersteunende activiteiten, zoals o.a. ICT beheer en licenties, salarisadministratie, magazijn, receptie, uitgevoerd door de Maatschap Huis van de Sport. Na de verhuizing verricht de KNHB deze activiteiten deels zelf dan wel deze zijn op een andere manier ingericht.

Om de kosten beter weer te geven is waar nodig de rubricering van de kosten veranderd. De vergelijkende cijfers voor 2017 zijn hierop dan aangepast. Deze aanpassing heeft geen consequentie voor het resultaat 2017.

Notatie bedragen

Alle bedragen opgenomen in deze jaarrekening zijn in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

5 Toelichting op de balans per 31 december 2018

[1] Materiële vaste activa

De boekwaarde is als volgt te specificeren:

	Aanschafwaarde		
	tm 2017	2018	tm 2018
Wagener Stadion, veld en tribune	1.722	0	1.722
Verbouwing kantoorpand	329	0	329
Computer	183	-20	163
	2.234	-20	2.214
Afschrijvingen			
	tm 2017	2018	tm 2018
Wagener Stadion, veld en tribune	318	41	359
Verbouwing kantoorpand	0	30	30
Computer	165	-8	157
	483	63	546
Boekwaarde			
	tm 2017	2018	tm 2018
Wagener Stadion, veld en tribune	1.404	-41	1.363
Verbouwing kantoorpand	329	-30	299
Computer	18	-12	6
	1.751	-83	1.668

In 2017 is de nieuwe hoofdtribune in gebruik genomen. De gemeente Amsterdam geeft hiervoor een subsidie van 3 miljoen gegeven. De subsidie is in mindering gebracht op de uitgaven voor de tribune. Vanaf 2017 is na in gebruik name van de hoofdtribune afgeschreven.

De specificatie van de investeringen in de hoofdtribune luidt:

Totaal aanschafwaarde hoofdtribune	4.825
Subsidie Gemeente Amsterdam	-3.000
Overige bijdragen	-385
Totaal Hooftribune	1.440
Afschrijvingen tm 2018	-77
Boekwaarde ultimo 2018	1.363

In 2018 is de afschrijvingstermijn voor de hoofdtribune vastgesteld op 30 jaar. In 2017 was dit 20 jaar. Op jaarbasis is hierdoor de afschrijvingslast 24 lager.

Het veld met een aanschafwaarde van 282 is eind 2017 volledig afgeschreven.

De specificatie van de investeringen in het kantoorpand luidt:

Totaal aanschafwaarde verbouwing	652
Investeringsbijdrage pand eigenaar	-323
Aanschafwaarde ultimo 2018	329

[2] Vorderingen

[2.1] Debiteuren

De specificatie luidt:

	2018	2017
Verenigingen	1.166	176
Sponsors	66	1.234
Overige vorderingen	73	108
	1.305	1.518
Af: Voorziening	52	72
	1.253	1.446

In het te vorderen bedrag van verenigingen is een incasso ad 1.130 opgenomen die op 10 januari 2019 is geïncasseerd.

Op verzoek van enkele grote sponsors is eind 2017 de sponsorbijdrage 2018 gefactureerd.

[2.2] Overige vorderingen

De specificatie luidt:

	2018	2017
Nog te ontvangen rente	0	5
Te vorderen omzetbelasting	152	25
Vooruitbetaalde kosten	393	279
Overige	129	357
	674	666

Ondanks het door het jaar heen hoge banksaldo is er door de zeer lage rente geen te ontvangen rente.

In de post 'vooruitbetaalde kosten' ultimo 2018 en 2017 zijn kosten opgenomen voor hockeystages, en voor 2018 voor wedstrijden in het kader van de FIH Pro League, in januari en februari en servicecontracten - abonnementen. Eind 2018 waren al meer stages en wedstrijden e.d. vastgelegd dan eind 2017. Dit heeft te maken met de deelname van zowel Dames XI als Heren XI aan de FIH Pro League, die begin 2019 start.

In de post 'overige' zitten bijdragen voor afrekening contributies. In de overige vorderingen over 2017 was tevens een bedrag opgenomen voor nog te ontvangen subsidie inzake de hoofdtribune Wagener (150) en EK Hockey (7,85). Beide subsidies zijn afkomstig van de gemeente Amsterdam en door de gemeente voor 90% resp. 95% bevoorschot. Beide subsidiebedragen zijn in 2018 ontvangen. De subsidies zijn in 2018 ongewijzigd vastgesteld door de betreffende subsidieverstrekkers.

[3] Liquide middelen

De specificatie luidt:

	2018	2017
Rekening courant	51	468
Internet spaarrekening	7.241	6.911
	7.292	7.379

Conform afspraak wordt geld alleen aangehouden op spaarrekeningen. Van het saldo van de spaarrekening is 66 verpand aan de verhuurder van het kantoorpand.

[4] Reserves

In de Algemene Vergadering van 18 juni 2015 is besloten de algemene reserve nader te verdelen in continuïteitsreserve, bestemmingsreserves en algemene reserve. De reserves zijn deels niet beschikbaar voor activiteiten. De benodigde omvang van deze reserve wordt periodiek opnieuw vastgesteld. Herijking vindt iedere vier jaar plaats. De herijking zal worden voorgelegd in de algemene vergadering van juni 2019 en zal worden verwerkt in de jaarrekening 2019.

[4.1] Continuïteitsreserve

	2018	2017
Saldo 1 januari	2.900	2.900
Mutatie boekjaar	0	0
Saldo 31 december	2.900	2.900

Ter waarborging van de continuïteit worden deze reserve aangehouden. Vanuit trendanalyse, kengetallen, normen en benchmark met andere sportbonden is de continuïteitsreserve in juni 2015 bepaald op 2.900.

[4.2] Bestemmingsreserve Wagener

	2018	2017
Saldo 1 januari	750	750
Mutatie boekjaar	0	0
Saldo 31 december	750	750

Deze reserve kan aangewend worden voor de financiering van de bouw van de hoofdtribune in het Wagner Stadion, gerealiseerd in samenwerking met de gemeente Amsterdam, indien de volledige afschrijving niet uit de reguliere exploitatie van een jaar kan worden gerealiseerd.

[4.3] Bestemmingsreserve Transitie

	2018	2017
Saldo 1 januari	400	400
Mutatie boekjaar	0	0
Saldo 31 december	400	400

De Transitiereserve wordt aangewend voor de transitie in de sport vanuit de KNHB visie 2020 inclusief veranderingen in huisvesting en IT.

[4.4] Bestemmingsreserve Evenementen

	2018	2017
Saldo 1 januari	150	150
Mutatie boekjaar	0	0
Saldo 31 december	150	150

Deze reserve kan aangewend worden indien een door de KNHB georganiseerd evenement een tekort heeft, dat niet uit de reguliere exploitatie gedekt kan worden.

[4.5] Bestemmingsreserve Zaalhockey

	2018	2017
Saldo 1 januari	128	128
Mutatie boekjaar	0	0
Saldo 31 december	128	128

Deze reserve is gevormd om onverwachte verliezen om de organisatie van de zaalhockeycompetitie op te vangen.

[4.6] Bestemmingsreserve ICT

	2018	2017
Saldo 1 januari	300	300
Mutatie boekjaar	0	0
Saldo 31 december	300	300

Voor een efficiënte verwerking van de competitie en informatie-uitwisseling met de hockeyverenigingen is een impuls noodzakelijk. Vanuit deze reserve kan deze impuls worden gerealiseerd, door de afschrijvingskosten te dekken vanuit deze reserve. Gezien de hoeveelheid activiteiten benodigd voor IT in 2019 zal naar verwachting in 2020 gestart worden met de gewenste impuls.

[4.7] Bestemmingsreserve Kennisdeling met verenigingen

	2018	2017
Saldo 1 januari	200	200
Mutatie boekjaar	0	0
Saldo 31 december	200	200

Mede vanuit de visie 2020 wil de KNHB een expertise centrum opbouwen met hockeykennis van en voor de leden. Na de implementatie van de nieuwe KNHB-organisatie wordt hiermee in 2019 gestart.

[4.8] Bestemmingsreserve Overige

Deze bestemmingsreserve bestaat uit een reserve voor een KNHB foundation en maatschappelijke begeleiding van (top) hockeyers.

De omvang van deze overige bestemmingsreserves bedragen:

	2018	2017
KNHB Foundation	25	25
Maatschappelijke begeleiding (top)hockeyers	25	25
Saldo 31 december	50	50

Het mutatie overzicht van de reserve voor de KNHB foundation luidt:

	2018	2017
Saldo 1 januari	25	25
Mutatie boekjaar	0	0
Saldo 31 december	25	25

Ook hiervoor geldt dat de vorming van de KNHB foundation na de implementatie van de nieuwe organisatie in 2019 uitgewerkt gaat worden.

Het mutatie overzicht van de reserve voor de maatschappelijke begeleiding van (top) hockeyers luidt:

	2018	2017
Saldo 1 januari	25	25
Aanwending bestemmingsreserve	0	0
Saldo 31 december	25	25

Gezien het Topsportbeleidsplan vindt implementatie plaats in 2019.

[4.9] Algemene reserve

	2018	2017
Saldo 1 januari	1.389	179
Af: Staat van baten en lasten voor activiteiten met instemming Algemene Vergadering	-39	0
Mutatie boekjaarresultaat	3	1.210
Saldo 31 december	1.353	1.389

Tijdens de behandeling van de jaarrekening 2017 in de Algemene Vergadering heeft de Vergadering ingestemd dat in 2018 twee activiteiten vanuit de algemene reserve gebracht kunnen worden in 2018. Dit betreffen:

- Ondersteunen technisch kader van hockeyclubs
In 2018 is dit nader uitgewerkt, begeleiders zijn opgeleid en eind 2018 zijn er al enkele sessies gehouden en is de planning voor 2019 nader uitgewerkt. In 2018 is hieraan 18 besteed;
- Netwerkbijeenkomst voor wedstrijdsecretarissen van clubs
Deze bijeenkomst is gehouden op 23 juni 2018. De gemaakte kosten hiervoor bedragen 21.

[5] Bestemmingsfonds Rabo Hockeybonus

De specificatie luidt:

	2018	2017
Saldo 1 januari	13	33
Af: onttrekkingen	34	50
Bij: dotatie	30	30
Saldo 31 december	9	13

Dit fonds wordt gevormd vanuit een bijdrage van de Rabobank. Uit dit fonds worden scoreborden en dug-outs verstrekt aan verenigingen.

[6] Voorziening Jubilea

De specificatie luidt:

	2018	2017
Saldo 1 januari	64	55
Af: onttrekkingen	5	9
Bij: dotatie	9	18
Saldo 31 december	68	64

Op basis van Richtlijn 640 is een voorziening voor toekomstige uitkeringen in van verband met jubilea van personeelsleden opgenomen. Volgens de CAO-sport vinden uitkeringen plaats bij het bereiken van dienstverbanden van 10, 25 en 40 jaar.

In 2018 hebben twee personeelsleden een jubileum bereikt: bij alle twee betrof het een 10-jarig dienstjubileum. (2017: drie personeelsleden een 10-jarig dienstjubileum). Voor de bepaling van de hoogte van de voorziening wordt gerekend met de benodigde jubileumuitkeringen op termijn.

[7] Schulden op korte termijn

[7.1] Crediteuren

Dit betreffen handelscrediteuren.

[7.2] Overige schulden

De specificatie luidt:

	2018	2017
Vakantiegeld	205	183
Vakantiedagen	162	167
Af te dragen Loonheffing	281	290
Af te dragen Omzetbelasting	0	0
Overige nog te betalen bedragen	732	1.072
	1.380	1.712

Vooruit ontvangen bedragen inzake:

	2018	2017
Subsidie, reallocaties	303	0
Sponsoring	912	1.101
Opleidingen	94	251
Zaalhockeycompetitie	621	712
Overige	64	94
	1.994	2.158
	3.374	3.870

De overige nog te betalen bedragen zijn bedragen waar de KNHB verplichtingen voor heeft maar waar bij het opmaken van de jaarrekening nog geen inkoopfacturen of declaraties zijn opvangen.

In dit bedrag is een verplichting tot terug betalen van te veel ontvangen NOC*NSF subsidie opgenomen te weten voor kader 3,2, VSK communicatie 4,5, VSK Kernaanbod 10,8, VSK projectmanagement 13 en tezamen groot 31,5. Dit betreft terug te betalen subsidie over de jaren 2017 en 2018. De NOC*NSF subsidie is vastgesteld tot en met het jaar 2016.

Als vooruit ontvangen bedrag voor de zaalhockeycompetitie is opgenomen het saldo tussen de gefactureerde bedragen aan de verenigingen voor deze competitie en de reeds in rekening gebrachte kosten voor deze competitie. De afrekening van zaalhockeycompetitie wordt geregistreerd aan het einde van de competitietermijn.

6 Niet uit de balans blijvende vorderingen en verplichtingen

1. De leaseovereenkomsten voor auto's variëren in looptijd van 2019 tot en met 2023. De leaseverplichting bedraagt:

	2018	2017
- binnen één jaar	125	98
- tussen één en vier jaar	177	144
	302	242

2. De KNHB heeft in 2018 overeenkomsten gesloten met haleigenaren ten behoeve van bondstrainingen en zaalcompetitie. Deze lopen af in 2019.

3. De KNHB is in december 2016 de verplichting aan gegaan voor de huur voor een nieuw bondskantoor in Utrecht voor een periode van 11 jaar. De KNHB huurt het pand zelfstandig. De huurlast van de KNHB voor het gebouw en parkeerplaatsen bedraagt bij aanvang van de huur 206 per jaar.

4. De KNHB heeft sponsorovereenkomsten, waarvan de looptijd eindigt tussen 31 april 2019 en 31 mei 2021.

7 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018

[1] Leden

De specificatie luidt:

	werkelijk begroting werkelijk		
	2018	2018	2017
Contributie en inleggelden	6.178	6.000	6.090
Cursusgelden	487	470	392
Overige	80	85	86
	6.745	6.555	6.568

De contributie is gebaseerd op de opgegeven ledenaantallen door de verenigingen per 31 oktober 2018 van 250.255 (2017: 254.032).

[2] Sponsoring

Dit betreft de bijdragen van de sponsors, zowel in financiële bijdragen als in de levering van goederen en diensten (supply sponsoring).

[3] Subsidie Lotto - NOC*NSF

Dit betreft de subsidie van Lotto, NOC*NSF t.b.v. Leven Lang Sporten, Top 10 en brancheontwikkeling. Voor de opname van de subsidie in de exploitatie is de afrekening opgemaakt. Met eventuele onderbesteding is rekening gehouden bij de subsidiebepaling.

De specificatie van de post luidt:

	2018	2017
Sportparticipatie	387	469
Topsport	1.532	1.408
Innovatie	252	0
Algemeen functioneren	780	795
	2.951	2.672
Overige	0	4
	2.951	2.676

De ingediende Lotto afrekening 2016 is in februari 2017 ongewijzigd vastgesteld door NOC*NSF. De afrekening 2017 is nog niet vastgesteld.

De detaillering van de subsidie Lotto NOC*NSF 2018 luidt (in hele euro's):

	2018
Sportparticipatie	
VSK Communicatie	7.000
VSK Verenigingsondersteuning	225.000
VSK Keraanbod verenigingen	37.730
VSK Programmamedewerkers	117.150
Top 10	
Maatwerk	1.511.700
Actiebudget	20.000
Algemeen functioneren	780.190
Innovatie	
Benchmark	52.500
Multisport	200.000
Totaal in hele euro's	2.951.270

Onder de overige schulden zijn de bedragen opgenomen die betrekking hebben op te restitueren bedragen.

Onder vooruit ontvangen bedragen zijn bedragen opgenomen waar reallocatie naar 2019 voor is aangevraagd. Dit gaat om bedragen voor Top 10 en Multisport.

Voor de uitgaven inzake Topsport, Top 10, heeft de KNHB een brugstaat opgesteld en een LOR verstrekt aan NOC*NSF.

[4] Evenementen

Dit betreffen de inkomsten voor de Champions Trophy 2018 en EK 2017 inzake ticketverkoop, sponsoring, hospitality, stand huur en dergelijke.

[5] VWS en gemeente t.b.v. EK

Hieronder zijn verantwoord de ontvangen bijdrage voor het EK vanuit het Ministerie van VWS en de Gemeente Amsterdam.

Deze bijdragen zijn in 2018 door de verstrekkers ongewijzigd vastgesteld

[6] Ontvangen bijdrage uit bestemmingsfonds

Aangezien zowel in 2017 als in 2018 de bestemmingen de ontvangsten overtroffen, is een bijdrage vanuit het bestemmingsfonds verwerkt in de staat van baten en lasten.

[7] Ontvangen bijdrage uit de algemene reserve

Deze bijdrage is vanuit de Algemene Vergadering toegezegd voor de besteding aan de volgende activiteiten:

- Ondersteunen technisch kader van hockeyclubs	18
- netwerkbijsamenkomst voor wedstrijdsecretarissen	21
Totaal derhalve	39

[8] Overige inkomsten

De specificatie luidt:

	werkelijk begroting werkelijk		
	2018	2018	2017
Rente	4	7	5
Verkoop materiaal	1	2	3
Gebruik Wagener	55	50	12
Personeel EK		0	480
Overige inkomsten	140	195	116
	200	254	616

[9] Personeel bondsbureau

De specificatie luidt:

	werkelijk begroting werkelijk		
	2018	2018	2017
Personeelskosten	4.013	3.968	3.497
Reis- en verblijfkosten	393	375	357
	4.406	4.343	3.994

Door vervanging tijdens zwangerschap en afscheid nemen van medewerkers zijn de personeelskosten iets hoger dan begroot.

De reis- en verblijfkosten zijn hoger dan begroot daar 2018 het eerste jaar van het (deels) operationeel zijn van accountmanagers. Zij maken door het bezoek aan de verenigingen meer reis- en verblijfkosten.

Het bestuur bestaat geheel uit vrijwilligers en ontvangt hiervoor, buiten een vergoeding van gemaakte werkelijke kosten, geen beloning.

De beloning van de directie wordt niet nader toegelicht aangezien deze is te herleiden naar één persoon.

De omvang van het totaal aantal werkzame personen (geen FTE) bedraagt:

	werkelijk	werkelijk	werkelijk
	2018	2017	2016
	65,0	65,0	57,0

[10] huisvesting

Onder huisvesting wordt verstaan huur, servicekosten en vanuit Stichting DeWeerelt ingekochte kosten als schoonmaak, telefonie, kopiëren en catering.

In 2018 is nog een afrekening ontvangen van het voormalige kantoorpand met een restitutie van 50. Hierdoor zijn de huisvestingskosten lager dan begroot.

[11] Afschrijvingen

Dit betreffen de afschrijvingen voor het verbouwde kantoorpand en automatisering.

De afschrijvingen zijn lager dan begroot, daar van een verhuurder een bijdrage is ontvangen voor de uitgevoerde verbouwing.

[12] Organisatie

Onder de organisatiekosten zijn opgenomen o.a. kosten inzake kantoorautomatisering, pakket voor financiële administratie, verzekeringen, contributie EHF, FIH, WOS en NOC*NSF, de algemene vergaderingen, bestuur, accountant en juridisch advies.

Met name door het beperkte gebruik van externe ondersteuning bij kantoorautomatisering en beperkt gebruik van juridisch advies zijn de organisatiekosten lager dan begroot.

[13] Besteding bestemmingsfonds

Dit zijn de uitgaven die gedaan zijn voor scoreborden en dugouts aan verenigingen.

[14] Commercie

Hieronder zijn opgenomen de bestedingen van activatiegelden, portretrechten via Partners en sponsorkosten. Ook de supplykosten zijn hier opgenomen. Bij de supply kosten wordt naar gelang de btw-belaste activiteiten al dan niet BTW teruggevorderd. De supply kosten (en inkomsten) zijn lager geweest dan begroot,

De activatiegelden zijn in 2018 anders toebedeeld door de Partners door activiteiten rondom de Champions Trophy.

[15] Communicatie

Dit betreffen kosten inzake internet KNHB.nl en hockey.nl.

[16] Tophockey

Hieronder zijn opgenomen kosten inzake de technische staf en de programmakosten van de diverse teams. Ten opzichte van 2017 zijn de kosten gestegen door het reizen met een grotere groep naar het buitenland o.a. voor de deelname aan WK in India en CT in China.

[17] Prijzengeld en Portretrecht

Met de spelers van het Nederlands Elftal dames en heren zijn in 2017, voor het eerst sinds vele jaren, de bedragen voor prijzengeld aangepast. De KNHB begroot het uitbetalen van 75% van het maximaal uit te keren bedrag. Overeenkomstig de afspraak met de Belastingdienst wordt, indien van toepassing, prijzengeld als brutobedrag betaalbaar gesteld en via de salarisadministratie betaalbaar gesteld. Voor 2018 betrof dit prijzengeld voor het WK als CT. Het prijzengeld voor het WK valt in de hoogste categorie.

Zowel het Nederlands Dames- als Heren team hebben bij beide toernooien prijzen behaald. Dames 2 x een 1e prijs en de Heren een 3e prijs bij CT en een 2e prijs bij het WK.

Het bedrag aan portretrecht betreft de KNHB-bijdrage.

[18] Leven lang hockey

Onder de kosten sportparticipatie zijn opgenomen de kosten voor o.a. competitie en arbitrage, inclusief de leden- en competitiepakketten, diverse hockeydoelgroepen, Sportiviteit&Respect, opleidingen en veldkeuringen. Ook zitten hier de gesubsidieerde projecten van VSK en Innovatie.

De kosten zijn hoger dan begroot daar niet begrote gelden zijn ontvangen voor Innovatieprojecten.

[19] Wagener Stadion

Dit betreffen de afschrijvingskosten en alle exploitatiekosten van en rondom het Wagener Stadion in Amstelveen.

[20] Zaalhockey districten

Hier zijn de kosten voor de zaalhockeycompetitie verantwoord. De afrekening van het competitie seizoen 201-2018 heeft plaatsgevonden in de cijfers 2018. De afrekening van het seizoen 2018-2019 vindt plaats in 2019.

[21] Evenementen

Hier zijn verwerkt de kosten voor de CT en andere evenementen-kosten respectievelijk kosten voor het EK.

De kosten én de inkomsten van de CT zijn niet begroot geweest.

[22] HockeyWeerelt

In 2018 heeft de KNHB het contract met de leverancier van het bondsledensysteem opgezegd. In 2018 zijn kosten gemaakt om in 2019 te kunnen starten aan met een eigen bondsledensysteem, HockeyWeerelt.

Dit betreffen de kosten die zijn gemaakt voor de herbouw van het bondssysteem van de KNHB, inclusief de koppelingen met de verenigingspakketten, Sportlink en de online platformen van de KNHB.

Voorstel resultaatbestemming

Vooruitlopend op het positieve besluit van de Algemene Vergadering wordt voorgesteld het resultaat over het boekjaar als volgt te verwerken:

- 3 ten gunste van de algemene reserve.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de Algemene Ledenvergadering van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond te Nieuwegein gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de Richtlijnen Sportagenda 2017+ bestedingsjaar 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag 2018;
- de bijlage 1 begroting 2019;
- de bijlage 2 toelichting begroting 2019;
- de bijlage 3 verslag van de Financiële Commissie over het boekjaar 2018.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de financiële commissie voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn 640 Organisaties -zonder-winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en rekening houdend met de Richtlijnen Sportagenda 2017+ bestedingsjaar 2018. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De financiële commissie is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de financiële commissie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 20 maart 2019

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

drs. C.H. van Ooijen RA

Bijlage 1 Begroting 2019

(vastgesteld in Algemene Vergadering van 28 november 2018)

	Begroting 2019	Begroting 2018
Baten		
Leden	6.635	6.555
Subsidie sportagenda	3.050	2.685
Zaalhockey, saldo	100	130
Sponsoring	5.109	4.565
Foundation	250	0
Evenementen	1.250	0
Overige inkomsten	161	254
Uit Bestemmingsreserve	600	0
Uit Algemene Reserve	180	0
Totaal baten	17.335	14.189
Lasten		
Personeel bondsbureau	5.037	4.344
Huisvesting	325	311
Afschrijvingen	38	71
Organisatiekosten	518	575
Commercie	2.067	1.531
Communicatie	545	513
Tophockey	4.146	3.870
Prijzengeld + Portretrecht	424	522
Foundation	250	0
Sportparticipatie	1.637	2.216
Wagener Stadion	213	196
Technisch kader clubs	180	0
HockeyWeerelt	600	0
Evenementen	1.355	40
Totaal lasten	17.335	14.189
Saldo	0	0

Bijlage 2 Toelichting begroting 2019

Leden

Het ledenaantal lijkt zich te stabiliseren. Door het starten van o.a. bekerwedstrijden is er een geringe stijging in de ontvangst van teamgelden te verwachten. Hiernaast is de verwachting dat nieuwe proposities voor meer leden en meer spelvormen gaan zorgen. Ook de indexatie van 1,3% zorgt voor een lichte stijging van de inkomsten uit contributie- en teamgelden.

Subsidie Sportagenda NOC*NSF

De KNHB wordt voor basisinfrastructuur voor topsport en de georganiseerde breedtesport mede gefinancierd uit de opdrachten aan de totale sport vanuit kansspelopbrengsten. Dit betreffen opdrachten vanuit de Nederlandse Loterij Organisatie (NLO). De gelden vanuit NLO, aangevuld met gelden vanuit het ministerie van VWS en partners van NOC*NSF zijn in het bestedingsplan en richtlijnen sportagenda 2017+ voor het bestedingsplan 2019 toegenomen ten opzichte van 2018. Het totaalbedrag van het bestedingsplan is namelijk van € 42,5 miljoen (2018) gestegen naar € 44,6 miljoen (2019).

Via de genoemde richtlijnen worden deze gelden verdeeld over sportbonden, NOC*NSF en een beperkt aantal sport gelieerde organisaties.

De gelden die de KNHB uit deze subsidie ontvangt zijn doelsubsidies.

NOC*NSF heeft de verwachte toekenningen 2019 voor Algemeen Functioneren per bond kenbaar gemaakt. De KNHB heeft in de begroting 2019 het door NOC*NSF kenbaar gemaakte bedrag opgenomen.

Gedurende 2018 heeft de KNHB ten opzichte van de begrote bedragen voor 2018 voor de Nederlandse teams extra geld gekregen, van in totaliteit 140. Deze bedragen worden gecontinueerd in 2019.

In 2019 neemt het Nederlands Dames en Heren Elftal deel aan de FIH Pro League.

De FIH Pro League is een nieuw wedstrijdformat voor nationale teams bestaande uit een reeks uit- en thuiswedstrijden. Deze wedstrijden vinden plaats tussen januari en juni en monden uit in een Grand Final. De FIH Pro League vervangt de Hockey World League 3 en 4 en de Champions Trophy (waaraan de beide Nederlandse Elftallen de afgelopen jaren deelnamen). De Hockey World League 1 en 2 voor de landen onder de top blijft bestaan. De FIH Pro League werkt met een puntensysteem dat een rol zal spelen binnen de huidige FIH-wereldranglijst, via welke uiteindelijke kwalificatie van belangrijke evenementen zoals het Wereldkampioenschap en de Olympische Spelen behaald wordt. Met de FIH Pro League wil de FIH wereldwijd meer fans betrekken bij de sport. In totaal nemen negen landen deel aan de Dames league, en negen landen aan de Heren league.

Door de deelname aan deze Pro League stijgen de kosten voor de beide Nederlandse teams. Gedurende 2018 is deze kostenstijging besproken met NOC*NSF. Gezien de richtlijnen krijgt de KNHB gezien deze kostenstijging een hogere bijdrage (dan in 2018) voor de Nederlandse teams.

In 2019 komen er aanvullende middelen op het eerder genoemde bestedingsplan vanuit het ministerie van VWS (sportakkoord). KNHB gaat hier, samen met andere bonden, een aanvraag op doen. Voor 2019 is hiervoor zowel een bedrag bij de baten als hetzelfde bedrag bij de lasten opgenomen.

In de jaren voor 2019 zaten hier ook inkomsten in voor het gesubsidieerde project Veilig Sport Klimaat (VSK). Aangezien 2018 het laatste subsidiejaar voor dit project was en er nog geen duidelijkheid is op een mogelijke verlenging zijn voor (de opvolging van) VSK geen inkomsten opgenomen.

Zaalhockey, saldo

Voor de begroting wordt jaarlijks een saldo begroot. In de jaarrekening worden de bedragen aan zowel inkomsten als kosten separaat gepresenteerd.

Het begrote saldo voor 2019 is gebaseerd op de realisatie van het zaalhockeyseizoen 2017-2018, rekening houdend met een verwachte stijging aan kosten gezien de verruimde btw-vrijstellings-wetgeving ingaande per 1 januari 2019.

Sponsoring

In de begroting 2019 zijn de inkomsten van de getekende sponsorcontracten opgenomen en voor een bedrag van 100 voor contracten die in de eindfase van onderhandeling zijn (2018: 200). Een deel van de sponsorinkomsten worden als activatiegeld verkregen. Dit zijn doel-gelden waarvoor bij de post communicatie de uitgaven staan weergegeven van deze activatie inkomsten. Dit betreffen o.a. gelden om activiteiten te organiseren zoals in 2019 de FIH Pro League, de Super Serie, de fandag en Studentenhockey. Maar ook bijdragen voor portretrecht en hockey.nl. Voor Oranje-hockey wordt een medewerker aangesteld.

Foundation

De KNHB Foundation heeft tot doel om in 2019 de (h)erkenning en impact van de maatschappelijke activiteiten van de KNHB te vergroten. Zoals in het jaarplan 2019 is aangegeven zal de rol van de KNHB zal op drie verschillende niveaus expliciet worden bepaald. De gelden die voor de Foundation worden verkregen en specifiek voor de Foundation worden uitgegeven zullen separaat zichtbaar worden gemaakt in de begroting en jaarrekening van de KNHB. Voor 2019 is als target aan te genereren middelen 250 opgenomen. Dit bedrag staat eveneens bij de kosten opgenomen.

Evenementen

Dit betreffen begrote inkomsten voor de FIH Pro League.

Overige inkomsten

De overige inkomsten bestaan uit inkomsten voor het Wagener Stadion en betaalde activiteiten.

Personeel bondsbureau

De KNHB valt onder de CAO Sport. Voor 2019 betekent dat in de begroting van de salarissen rekening is gehouden met de geldende (in 2017 verhoogde) salarisschalen, een voor 2019 vanuit het ledenberaad van de Werkgevers Organisatie Sport ingeschatte indexatie van 2,3 % (2018: 1,15%), verhoging van enkele toeslagen en een jaarlijkse periodiek van 2,5-3,5%. Hiernaast is er in de CAO Sport een bedrag voor opleidingen afgesproken.

In de begroting 2018 was 58,1 fte opgenomen. De feitelijke bezetting per november 2018 bedraagt 58,4. Voor 2019 is vanuit een gefinancierde activiteit 1,0 fte toegevoegd. Naast deze toename is een toename van 3,1 fte opgenomen voor uitbreiding bij competitiezaken, doelgroepen, SOO en verenigingsdienstverlening. Hiermee komt het totaal op 62,5 fte.

Salaris en sociale lasten conform begroting 2018	3.969
Bij: periodiek en indexatie volgens CAO Sport	245
Bij: opleidingen	100
Bij: vanuit een gefinancierde activiteit	110
Bij: extra benodigde inzet t.o.v. 2018	213
Salaris en sociale lasten conform begroting 2019	4.637

Naast deze kosten zijn ook reis en verblijfkosten (400) opgenomen. Het totaal van personeelskosten bedraagt derhalve 5.037.

Huisvesting

In oktober 2017 heeft de KNHB een pand, DeWeerelt, betrokken in Utrecht, Papendorp, samen met de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie (NGF), de Nederlandse Ski Vereniging (NSKiV), de Nederlandse Volleybal Bond (Nevobo) en het Koninklijk Nederlands Watersport Verbond. Daarnaast maken ook andere partijen gebruik van het pand. Allemaal partijen die een hart hebben voor de sport en elkaar verder kunnen en willen helpen.

Afschrijvingen

Dit betreffen afschrijvingen voor de verbouwing voor het nieuwe kantoorpand en kantoorautomatisering.

Organisatiekosten

Onder de organisatiekosten zijn opgenomen kosten inzake o.a. porti, kopiëren, kantoorautomatisering, pakket voor financiële administratie, verzekeringen, contributie FIH, EHF, WOS en NOC*NSF ed, algemene vergaderingen, bestuur, accountant en juridisch advies. De organisatiekosten dalen in de begroting 2019 ten opzichte van de begroting 2018 daar voor 2018 een inschatting aan kosten voor de nieuwe huisvesting in DeWeerelt moest worden ingeschat. Voor de begroting 2019 is gebruik gemaakt van de recentste inschatting aan kosten voor DeWeerelt.

Commercie

Ten opzichte van de begroting 2018 betalen partners meer activatiegelden. De activatiebijdrage voor de FIH Pro League is bijvoorbeeld 455.

Communicatie

Onder communicatiekosten zijn opgenomen kosten inzake o.a. internet en hockey.nl. Deze kosten stijgen ten opzichte van 2018 daar er geïnvesteerd zal worden in nieuwe features van online kanalen om het aantal fans te laten groeien.

Tophockey

Onder de tophockeykosten zijn opgenomen kosten inzake de technische staf en de programma kosten voor de diverse teams. De kosten stijgen door het reizen naar het buitenland voor deelname aan de FIH Pro League. Hiertegenover staan hogere inkomsten aan doelsubsidie.

Prijzengeld en Portretrecht

Met de spelers van het Nederlands Elftal Dames en Heren zijn in 2017, voor het eerst sinds vele jaren, de bedragen voor prijzengeld aangepast. De KNHB begroot het uitbetalen van 75% van het maximaal uit te keren bedrag. Overeenkomstig de afspraak met de Belastingdienst wordt, indien van toepassing, prijzengeld als brutobedrag via de salarisadministratie betaalbaar gesteld. Voor 2019 wordt prijzengeld begroot voor het EK en de Grand Final van de FIH Hockey Pro League. Voor 2018 betrof dit prijzengeld voor het WK als CT. Het prijzengeld voor het WK valt in de hoogste categorie. Het bedrag aan portretrecht betreft de KNHB-bijdrage.

Sportparticipatie

Onder de kosten sportparticipatie zijn opgenomen de kosten voor o.a. competitie en arbitrage, inclusief de leden- en competitiepakketten, diverse hockeydoelgroepen, en Sportviteit&Respect, opleidingen en veldkeuringen. In de jaren voor 2019 zaten hier nog kosten in voor het gesubsidieerde project Veilig Sport Klimaat (VSK). Aangezien 2018 het laatste subsidiejaar voor dit project was en er nog geen duidelijkheid is op een mogelijke verlenging zijn hier geen kosten voor opgenomen.

Wagener Stadion

De kosten voor het stadion betreffen afschrijvings- en exploitatiekosten.

Technisch kader clubs

Tijdens de AV van 23 juni 2018 heeft de vergadering ingestemd dat de KNHB hockeyclubs gaat ondersteunen met het aanbieden van gratis opleiden en bijscholen van technisch kader voor de doelgroepen trainers/coaches categorie E-D-C en technisch coördinatoren/manager. Zij krijgen een combinatie van de Visie op de ontwikkeling van hockeyers en de Basisopleiding Coachen en de Basisopleiding Training geven. De kosten hiervoor zullen eind 2019 aan de Algemene Reserve worden onttrokken.

HockeyWeerelt

Zoals in het jaarplan 2019 opgenomen heeft de KNHB in 2018 een onderzoek verricht hoe de digitale strategie en ICT-architectuur er uit moet zien de komende jaren om in 2020 een netwerk- en serviceorganisatie te kunnen zijn. De resultaten van dit onderzoek hebben de KNHB in 2018 doen besluiten, zoals ook aangegeven in de AV van juni 2018, per 1 januari 2019 geen gebruik meer te maken van de LISA-bond applicatie. De KNHB bouwt in 2018 een eigen bondsapplicatie, HockeyWeerelt. De kosten hiervoor komen in 2018 ten laste van het resultaat, mede aangezien de applicatie geen 'externe' waarde heeft. In 2019 zal een verdere ontwikkeling plaats vinden. De kosten van deze ontwikkeling zullen ten laste van de bestemmingsreserves Transitie en ICT worden gebracht.

Evenementen

Dit betreffen kosten voor organisatie voor de FIH Pro League-wedstrijden, inclusief de Grand Final, in Nederland en de organisatie van de Six Nations Youth Tournament Boys & Girls U16/U18.

Contributie per hockey-lid en inleggeld per team 2018-2019

In de AV van zaterdag 23 juni 2018 werd aangegeven dat de contributie moet stijgen met het CPI, daar de inkomsten onder druk staan, de kwaliteit (minimaal) gelijk moet blijven en dat steeds met een kritische blik naar zowel de kosten als de inkomsten moet worden gekeken. Het indexeren van contributie is hierbij een noodzaak en geen luxe. De CPI voor de contributie 2018-2019 werd reeds geaccordeerd op 1,3%.

De contributie per hockey-lid zijn:

	Seizoen 2018-2019	Seizoen 2017-2018
Senioren	€ 31,56	€ 31,15
Junioren A/B	€ 31,56	€ 31,15
Junioren C/D/E	€ 17,67	€ 17,44
Junioren F	€ 8,83	€ 8,71
Junioren G	€ 6,56	€ 6,47
Trim-trainingsleden	€ 11,87	€ 11,71
Zaalhockey	€ 15,77	€ 15,56
G&LG hockey	€ 11,87	€ 11,71
Rolstoelhockey	€ 17,67	€ 17,44
Niet-spelend lid	€ 6,56	€ 6,47

De inleggeld per team zijn:

	Seizoen 2018-2019	Seizoen 2017-2018
Senioren	€ 44,58	€ 44,00
Junioren	€ 27,89	€ 27,53
Acht- en zestallen	€ 9,36	€ 9,24
Rolstoelhockey	€ 9,36	€ 9,24
Bedrijfshockey	€ 108,75	€ 107,35
Bijzondere competitie	€ 9,36	€ 9,24

Bijlage 3 Verslag van de Financiële Commissie over 2018

De Financiële Commissie bestond voor het boekjaar 2018 uit Geeske de Graeff, Roel van den Berg, Erik Jan Reuver en Harmen Ettema. De commissie komt per verenigingsjaar minimaal tweemaal bijeen met de penningmeester van de KNHB (Mark Pel), de manager Financiën en Bedrijfsvoering (Karin van Willigen) en de Algemeen Directeur (Erik Gerritsen).

Kernactiviteiten en bijzondere onderwerpen

Reguliere punten op de agenda van de Financiële Commissie vormen:

- De begroting (2019) ter voorbereiding op de AV (november 2018)
- De jaarrekening (2018) ter vaststelling door de AV (juni 2019)
- Het accountantsverslag (over 2018) en bespreking in het bijzijn van de accountant

Bij de behandeling en besprekingen zijn onder meer de volgende onderwerpen meer diepgaand besproken:

- Opvolging van aanbevelingen van de accountant
- Ontwikkeling van de personeelskosten
- Invoering van de FIH Pro League
- Het beleid en de bestuursvoorstellen rondom de bestemmingsreserves
- De besluitvorming inzake de ontwikkeling van HockeyWeerelt en de samenhang met de bestemmingsreserve ICT
- De exploitatie van het Wagner stadion en de bestemmingsreserve
- Toekomstige ontwikkeling van de financiën
- Risk management

Professionalisering van de financiële governance

De afgelopen jaren is door het bestuur van de KNHB ingezet op verdere professionalisering van de governance. Met de penningmeester en het bureau is grondig van gedachten gewisseld over de ontwikkeling van de rol van de Financiële Commissie in de governance structuur. Tot op heden heeft zij vooral een (beperkt) toezichthoudende en toetsende functie. Een belangrijke en blijvend noodzakelijke rol. Maatschappelijke verwachtingen rondom governance, versterkt door de groei van de financiële omvang en belangen van de KNHB, stimuleren echter een heroverweging van het functioneren van het interne financiële toezicht. Ook de ontwikkeling van een professioneel bureau en directie heeft de verhouding tussen de directie/bureau, bestuur/penningmeester en de financiële commissie veranderd.

In de verkenning tussen financiële commissie, penningmeester en het bureau is een aantal onderwerpen benoemd die zich lenen voor verdere uitwerking en verdieping. De ambitie is om dit de komende jaren stapsgewijs nader in te vullen. Daarbij is de gedachte dat de financiële commissie meer in de richting van een Audit Comité (conform het model van de diverse governance codes) zou kunnen gaan functioneren.

Advies aan de Algemene Vergadering

De Financiële Commissie spreekt op basis van haar werkzaamheden haar tevredenheid uit over het door het bestuur van de KNHB en haar bureau gevoerde financiële beleid, waarvoor speciale dank aan de manager Financiën en Bedrijfsvoering en haar medewerkers. Wij stellen de Algemene Vergadering dan ook voor om het bestuur, in het bijzonder de penningmeester, en de directie decharge te verlenen over het in 2018 gevoerde financiële beleid.

De Financiële Commissie

H.C.J. Ettema (voorzitter), G.de Graeff, R. van der Berg, E.J. Reuver

KNHB